

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Bernády György marosvásárhelyi szobra

Huszonkettedik évfolyam
2011. december

12

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Bányai László: Ünnepi várakozásban. Jelenések 22,20	651
Bede Ferenc: Hogyan vár bennünket Jézus? 2Péter 3,9	653
Demeter Sándor: Szent életben és kegyességben várjuk Őt! 2Péter 3,9–15a	656

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Ne ítéljetelek, hogy ne ítéltessetek. Máté 7,1–6	659
--	-----

Prédikáció-sorozat karácsony nagyhetére

Lőrincz István: Igét kapni – Igét adni	
Hallható, látható és érthető üzenet. Lukács 2,15	664
A mozgósító prédikáció. Lukács 2,15	665
Tenni is kell valamit! Lukács 2,15	666
Menjünk el! Lukács 2,15	667
Miért menni? Lukács 2,15	668
Karácsony este látni az Igét. Lukács 2,15.....	669

Prédikációk karácsony ünnepére

Balázsné Kiss Csilla: Karácsony estéjének üzenete. Lukács 2,6–7	670
Jónás Sándor: Az Ige testté lett. János 1,14	671
Kiss Csaba: Gyere el a jászolhoz! Lukács 2,15–20	675
Müller Dezső: Mária és József karácsonya. Lukács 2,4–7	678

Prédikáció őesztendei istentiszteletre

Id. Mátyás Árpád: Óember vagy újember? Máté 9,16–17.....	680
--	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Orvosság a fáradtságra.	
IV. Az elégtelenség-ézés okozta fáradtság	684

Alkalmi prédikációk

Bibliáórára

Móra László Tibor: Az igazi várakozás. Máté 25,1–13	688
---	-----

Esketési igehirdetés

Zsold Béla: „Ha a te orcád nem jár velünk, ne vígy ki minket innen.”	
2Mózes 33,13–15	690

Temetési igehirdetés

Horhát Miklós: Aki az én beszédemet hallja és hisz annak... János 5,24	692
--	-----

A címlapon: Bernády György szobra Marosvásárhelyen. Készítette Bocskai Vincze. Leleplezték 1994-ben.

A hátlapon: Bernády György (1864–1938) a város- és egyházépítő.

Vasárnapi prédikációk

Bányai László

Bukarest II.

Ünnepi várakozásban

Alapige: Jelenések 22,20

Bibliolvasás: Zsoltárok 130

Advent idején Jézus születésére várakozunk, arra, hogy a teremtett világban maga a teremtő Isten is testet öltjön. Arra várakozunk, ami már réges-régen megtörtént. A jövőre nézünk és a múltra emlékezünk. Isten testet öltött szent Fiában, vállalva a lét minden súlyát és megosztottságát. Vágyódunk utána és várakozunk rá, aki múlt, jelen és jövő a mi életünkben.

Advent idején emlékezünk az Úr első eljövetelére, felidézünk és átéljük a várakozást a test szerint való közénk jövetelére. Ez a szép időszak azonban figyelmeztetés az Ő második, dicsőséges eljövetelére is. Az Ő megérkezése a lélek nagy eseménye. Befogadására folyamatosan készülnünk kell, és azon kell munkálkodnunk, hogy méltón fogadhassuk Őt.

Az első eljövetelét felidézve elmélkedjünk arról, hogy miért is jött, mit hozott nekünk. Azért jött, hogy megváltson minket, helyettünk és érettünk feláldozza magát. Kiengesztelje a mennyei Atyát az ember bűnéért, megnyissa a kegyelem forrását, az üdvösség kapuját. Egyetlen és tökéletes áldozatot mutatott be miérettünk.

Jézus azért jött, hogy elhozza az igaz hit világosságát, hogy akik nem látnak, lássanak. Látni igazán csak Vele lehet az utat, a miértekre Ő ad választ. Benne és Vele lehet meglátni Isten valódi képmását a felebarát arcán.

Krisztus azért jött, hogy életünk legyen és bővüljünk. Az ajándékba kapott élet az Ő érdeme. Ez a földi élet törekeny, mulandó, de van bennünk vágy az örök életre, és ezt csak Krisztus adhatja meg. Isten megteremtett bennünket akarati hozzájárulásunk nélkül, de nem üdvözít akaratumk ellenére. A földi élet a megkezdett örök életet jelenti, mert Ő közénk jött, és nekünk jó az Úrral együtt lenni.

Az Úr azért jött, hogy örömet hozzon. Örömmünk csak Vele teljes. Nem bánkódunk sem a múlt, sem a jelen miatt, de nem aggódunk a jövő felől sem, mert tudjuk, hogy Ő mindig velünk van. Örvendezni az Úrban és az Úrral, ez az igazi boldogság!

Megváltónk azért jött, hogy békességet hozzon. Az Ő békességét tőlünk senki el nem veheti. Megbocsátani és szentül élni csak Vele tudunk. A sebeket Ő gyógyítja, a harmóniát Ő teremti.

Isten Fia azért is jött, hogy tüzet hozzon a földre. Az Ő tüze szétválasztja a jót a rossztól. Az Ő tüze megtisztít a bűn szennyétől. A Ő tüze a szeretetnek a tüze, amely megérlel minket az örök életre.

Jött és jön az Úr. Fogadjuk be bizalommal mindazt, amit hozott, mert csak így lesz áldott ünnepünk, életünk és üdvösségünk.

A jelen társadalmi, szociális, gazdasági viszonyok egy bizonyos nyugtalansággal, elégedetlenséggel töltenek be minket. Sokszor úgy érezzük, hogy a meglévő állapotok tűrhetetlenek. A terhek elviselhetetlenek. Az általános gazdasági válság réme egyre fenyegetőbbé válik. Mindenfelől és mindenünnen sokszoros panasz, fájdalom és nyomorúság jajszavait halljuk. Sem a tudományos ismeretek bővülése, sem az élet politikai és társadalmi rendszerének a megváltoztatása nem változtatta meg az embert. A külső körülmények hiába változtak, ha az ember a belső életét megrontó bűntől meg nem szabadult. Életünk mindennapi adatai is ezt igazolják. A körülmények megváltozása nem

sokat segít az emberen, ha ő maga is meg nem változik. Észrevehetjük ezt különösen akkor, amikor egyesek egyik napról a másikra megváltozott viszonyok közé kerültek. Szegény emberekből gazdag emberekké lettek, egy váratlan örökség, egy jól bejött kereskedelmi üzlet által, de önzők, irigyek, pazarlók, csak önmagukat szeretők maradtak és így elestek a bűnök örvényében. A naponként megújuló szeretetlenség megmérgezi életünket. Isten ezen a tűrhetetlen állapotban könyörölni akar rajtunk akkor, amikor – az advent váradalmában – szent Fiában, az Úr Jézusban elküldi a Szabadítót. Ez a Szabadító az üdvözítő Jézus Krisztus, akit a próféták mind megjövendöltek. Az apostol szava szerint, Aki előtt minden térd meghajol mennyen és földön, és minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére. A golgotai keresztfán érettünk kiontott vére megtisztít minket bűneinktől, Szentlelke által pedig új életet teremt bennünk.

Isten elhatározta, hogy nem csupán emberi szóval szólít meg minket, hanem emberként – hiszen megtehette volna, hogy valami mennydörgésben vagy pusztán angyali követei útján teszi azt –, de végül is: az emberi szó akkor szívhez szóló, ha mögötte van egy élet, egy számunkra megragadható személyiség, aki nemcsak elmondja a szavakat, kijelentéseket, mintegy hírnök, hanem ő maga is – szóvá lesz. Az evangélium ezt így fogalmazza meg: „az Ige – testté lett”, hogy akkor is beszéljen, amikor nem szólal meg, mert a tettei is beszédesek. Egy igazság akkor kap nyomatékot, ha az, aki kimondja, hitelesíti. Krisztus ezt tette.

Az egyház és a keresztyén ember adventje mindig a reménység. Reménység azért, mert még nem teljesedett be minden abból, amit Isten megígért. Az emberek ma sem jobbak, mint Krisztus előtt voltak. A bűn ugyanúgy uralkodik az emberek életében, a világban, mint régen. A halálfélelem pontosan úgy tartja rabságban az embert, mint az első húsvét előtt. Sokakban, sok ember lelkében ezért halt ki a hit, amely reménység is egyben. Az ósatyák hite legyen – ne csak most adventben, karácsony küszöbén, de minden időben – a szemünk előtt. Az ők életükben sem történt meg mindaz, amit Isten ígért. Csak ígéretet kaptak és bujdosásuk nem egy szakaszán úgy tetszett, hogy sokkal messzebb vannak a beteljesedéstől, mint bármikor korábban. Mégis hittek, mert hitük erős, bátor, adventi reménység volt. Abban hittek, Akitől az ígéretet kapták: Istenben. És a végén nem csalódtak. Az ígéretet hiánytalanul beteljesedtek.

Hitük erős, bátor és igaz hit volt, mert Isten ígéreteire épült. Az a hit szokott kicsorbulni, megerőtlenedni és végül is hajótörést szenvedni, amely saját vágyaira épít csupán és nem Isten ígéreteire. Ebben az adventi időben törekedjünk annak megértésére, hogy Istennek milyen ígéretei érvényesek ma reánk, és így erősödjön meg bennünk a reménységben munkálkodó hit.

Az adventi ember fő igyekezete az, hogy jobb után vágyódik. A tiszta és szent utáni vágy hiánya a közöny, a belső lelki elsivatagosodás, a lelki igénytelenség jele. Az embert igazán az teszi emberré, hogy a jobb után vágyódik, a jézusi élet után. Évezredek óta vágyódtak az emberek a jó után, vágyódtak a békére, szabadságra, a gazdagságra, valamint arra, hogy történjen már valami, amikor jön valaki, aki megszabadít, meggyógyít, megvált a jelen reménytelennek tűnő helyzetéből. A tengernyi szenvedésből még sóvárgóbb vágy lett, mert úgy vagyunk alkotva, hogy valami vagy valaki után vágyunk, és mivel az, ami emberi, mindig a visszájára fordult. Isten azonban szeretettel, egyszerű és kiszolgáltatót gyermekként jelent meg közöttünk az első advent végén: Jézus Krisztusban. Ez a Gyermek felnőtt és önzetlen szeretetével életének minden javát, isteni és emberi ajándékát övének, az embernek, nekünk adta. Az Ő gazdag élete az a legfőbb jó, ami után vágyódik az adventi ember. Más úton nem lehet járni, más út nem vezet célba, és ahol sem cél, sem út nincs, ott a keresésnek, a vágyódásnak sincs értelme. A krisztusi élet utáni vágyunk, vágyódásunk alatt a jó úton találjuk meg egyedül a teljes

igazságot, az élet forrását, a remény kútját, Őt magát, Akire minden nap szükségünk van – csak így tudunk élni és másokat is éltetni.

Advent idején minden előkészület Jézus Krisztus születésére mutat. Minden mozdulat, minden ajándék, amellyel egymáshoz közeledünk, az önmagát nekünk ajándékozó Istennek az erőterében lesz teljessé. Isten úgy szerette a világot, hogy Fiában, Jézus Krisztusban mindent nekünk adott. Így Benne leltük meg az utat, az igazságot és az örök életet.

Emlékeznünk kell arra, hogy Jézus Krisztus, az Isten Fia eljött közénk, mégpedig azért, mert olyan ember akart lenni, mint bármelyikünk. Hogy átélje az emberi lét fájdalmát és az emberi élet kimondhatatlan szépségét. Visszafordíthatatlanul legyőzze a halált, megnyitva számunkra az örök élet kapuját. Beteljesedett az Ószövetség ősi próféciáinak végeláthatatlan sorozata.

Nemcsak emlékezés az advent, hanem felkészülés is. Ha nem készítjük fel magunkat és egymást Krisztus fogadására, akkor nem egyszerűen felkészületlenek leszünk, hanem teljesen le is késztjük Őt, amint arra a tíz szűz példázata is figyelmeztet. Aki maga nem készül és nem készít fel másokat is, annak nyom nélkül múlik el ez a páratlan alkalom és lehetőség.

Jézus először a jászolbölcsőben mint gyermek jött el, másodszor az ég felhőiben, di-csősége teljességében. Mindenki meg fogja látni Őt. Azok is, akik keresztre feszítették. Egyszer Ő lesz a világ látható középpontja. Jézus először nem egy boldog világba jött el, másodszor sem egy boldog világba fog eljönni. Első eljövetelekor mennyei seregek énekeltek, a másodikon ítéletének szava fogja áthatni a földet.

Isten szeretetének adventi váradalmában bűnbánatot kell gyakorolnunk, mert bűneink megvallása által megérezzük Isten közelségét, aki hamarabb jött hozzánk, mielőtt mi elindultunk volna a megtérés útján. A bűnbánatban azért találhatjuk meg Őt, mert előbb keresett meg minket. A bűnbánat azoknak a torlaszoknak emberi módon való elhárítása, amelyeket éppen mi emeltünk, és ezzel lehetetlenné vált a közeledésünk. Elfordulni mindattól, ami nem Isten szerint való az ember életében, és odafordulni a kegyelem királyi székéhez. Isten a szeretet útján érkezett hozzánk adventkor. Az ember is csak a szeretet útján találhatja meg embertársát, szűnhet meg dermesztő magánya, és alakulhat ki az igazi emberi közösség, amelyben a szív és a lélek egysége érvényesül mindenki öröme. Ekkor láthatjuk meg a megfordíthatatlan, örök igazságot, hogy a szeretet a legnagyobb hatalom. Advent időszakát éljük. Tele vagyunk tervekkel, lázas készülődéssel a karácsonyra. Jézus kopogtat életünk ajtaján és vár. Találkozni akar velünk. Meghalljuk-e az Ő zörgetését? Ha igen, nekünk kell kinyitnunk az ajtót. Ahova pedig Ő be megy, ott is akar maradni. Közösségre akar lépni az ajtó megnyitójával.

Ünnepi várakozásban igaz reménység szól a zsoltáron keresztül: „Várja lelkem az Urat...”, és a választ a mennyei látnok adja meg: „Bizony hamar eljövök!” Ámen.

Bede Ferenc

Berettyószéplak

Hogyan vár bennünket Jézus?

Alapige: 2Péter 3,9

Bibliailvasás: 1János 4,2–9

Adventi igehirdéseinkben nagyon sokszor arról beszélünk, hogy az Istenben bízó emberek hogyan várták régen és hogyan várják ma az Isten által megígért Szabadítót. Ma, advent negyedik vasárnapján arról szeretnék néhány gondolatot elmondani, hogy

miként vár Jézus minket, akiknek megváltásáért a földre jött, s akikért a kereszten életét adta.

Az emberek Őt – a bűnben, bajban, megpróbáltatásban – mindig türelmetlenül várták és várják ma is. Ő viszont csodálatos türelemmel vár, úgy, ahogy az atya várta vissza az elhagyott szülői házba tékozló gyermekét. Jézus Krisztus állandóan hívogat bennünket: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és megterhelgettetek, és én megnyugosztalak titeket.” (Mt 11,28)

Az igéből mindenekelőtt három kifejezést szeretnék kiemelni: HOSSZAN TŰR ÉRETTÜNK. Azért emeltem ki e három kifejezést, mert e három szóból tudjuk meg azt, hogy a mi Megváltó Krisztusunkban a hosszútűró Isten jelent meg ebben a világban. Ha az Atya úgy szerette a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, akkor az Atyával hasonló érzésű Fiúnak a szeretete sem lehet más, csak hosszútűró szeretet.

Az isteni szeretetnek az a leglényegesebb vonása, hogy tud tűrni és tud várni. Nézzük meg, hogy mi következik ebből a mi életünkre nézve! Vizsgáljuk meg, hogy milyen ez a hosszútűró isteni szeretet! Vizsgáljuk meg, hogy melyek ennek az isteni szeretetnek a jellemvonásai!

1. Isten nem tud lemondani rólunk. Ő soha nem tud lemondani arról, akit szeret. Őszintén be kell vallanunk, hogy mi, ha nem érünk el gyors sikert az emberek nevelésében, gyakran legyintünk lemondóan, türelmet veszítve: kár a fáradságért, ezekkel nem érdemes törődni. Isten sohasem legyint így, Ő sohasem mondja, hogy kár ezért vagy azért az emberért, mert nincs vele mit kezdeni. Isten számára mindenki fontos, drága és értékes. Akiben Isten Lelke munkálkodik, akiben Krisztus megszületett, akiben van legalább egy mustármagnyi az Ő szeretetéből, az sohasem tud lemondani arról, akit szeret. Elsősorban itt a szülőkre gondolok, ők tudják a legjobban, hogy a szeretet milyen hosszútűró. Bármilyen rosszat is tegyen a gyermek, legyen bármennyire is szófogadatlan, a szülő nem tud lemondani róla. A szülő továbbra is önzetlenül szeret.

Ilyen az Isten irántunk való szeretete is! Aki Tőle tanul szeretni az tudja, hogy a szeretetnek soha el nem mondása mögött az a gondolat és reménység áll, hogyha most nem, akkor talán majd később meglesz az eredménye a sok kérélésnek, figyelmeztetésnek.

Karácsony táján nagyon mélyen át kell éreznünk, hogy olyan Istenünk van, aki úgy szeret bennünket, hogy sohasem tud rólunk lemondani.

2. Isten készen áll mindent megtenni értünk. Áldozatkészségében tehát nincs határ. Édesanyák, édesapák, testvérek, jó barátok ismerik a szeretetnek ezt a tulajdonságát is. Ha például beteg a gyermek és napokon, heteken át kell felváltva virrasztani, a gyermeküket igazán szerető szülők nem panaszkodnak. Az éjszakázást természetesnek tartják, és szívesen vállalják, ha kell egészen az összeroskadásig. Ha a testvér vagy a barát bajba kerül, a jó testvérek és barátok kitaranak mellette mindvégig a bajban. Az olcsó szeretet nem szeretet. Az igazi szeretet mindig áldozattal jár, és mindig sokba kerül. Az igazi szeretet mindig azt jelenti, hogy az ember kész mindent megtenni azért, akit szeret.

Isten irántunk való nagy szeretete erre tanít bennünket. Ő is kész volt e bűnös embervilágért mindent megtenni. Amikor végrehajtotta váltságtervét, nem kicsinyeskedett, nem takarékoskodott, nem keresett olcsó megoldást, hanem mindenestől odaadta magát. Mert Jézus Krisztusban Ő önmagát szolgálhatta ki. És szeretetét, mely a betlehemi jászolban öltött testet, a maga teljességében is megmutatta a kereszten, egyszülött Fia áldozatában. A Golgotán mutatta meg, hogy mennyi mindenre kész azokért, akiket szeret.

Az igében arról is szó van, hogy mi volt a célja Istennek ezzel a csodálatos szeretettel. Ő azt akarta, hogy mindenki megtérésre jusson. Magához akarta ölelni az egész világot, hogy megtanítsa az embert is az áldozatos szeretetre. Vajon elérte-e Isten a célját? Sajnos, erre nem lehet még igent mondani. Az ember nagyon nehezen tanul. Annak a Krisztusnak, aki a Golgota keresztfáján életét adta a világért, aki váltságshalált szenvedett érettem és érettem, kevés olyan tanítványa van, aki sokakat tud szeretni. Nagy és leleplező kérdés az, hogy a szívünk befogadóképessége nagyobb lett-e vagy kisebb, mióta jó hívőnek és jó keresztyénnek tartjuk magunkat. Sajnos, ismerünk olyan keresztyéneket, akiknek nem tágul, hanem zsugorodik a szívük, akik nagyon keveseket, a saját családjuk tagjait vagy a maguk kicsiny baráti klikkjét tudják csak szeretni, s nem akarnak semmit sem tudni arról a világról, amelyet Isten olyan csodálatosan szeretett és szeret, s amelyért Krisztus a keresztfán vérént ontotta.

Az a szeretet, amelyről az igében szó van, nemcsak mélységében, hanem magasságában is, nemcsak szélességében, hanem hosszúságában is határtalan. Ez a szeretet az egész világot átölelő szeretet. Ez a szeretet jelent meg az első karácsonykor Jézus Krisztus által. Ő azért jött, hogy az egész világot átölelje, hogy általa mindenek megtérésre jussanak. Húzzuk alá ezt a szót, hogy *mindenek*. Milyen drága számunkra a család! Isten azt akarja, hogy az is legyen. Ő azt akarja, hogy azokért éljünk elsősorban, akiket ránk bízott. Drága nekünk a gyülekezetünk is, amelyben szeretnünk kell egymást, és testvéri felelősséget kell vállalnunk egymásért. De jaj nekünk, ha úgy összezsugorodik a szívünk, hogy csak a családunk s a gyülekezetünk tagjait tudjuk szeretni, másokat pedig nem. Isten nem így szeretett bennünket. Ő szent Fiát azért küldte a földre, hogy megismertesse velünk azt a szeretetet, amely mindenkit átölel, és mindenkinek javát akarja.

Mi, testvéreim, itt a földön élünk! Nekünk itt a földön kell keresztyénnek lennünk. Nekünk itt kell az embereket szeretnünk. Tudjuk-e szeretni a másik embert? Isten mindenkit szeretett és szeret ma is. Ha Ő nem szeretne volna, és nem szeretné ma is az embert, akkor nem lett volna a földön se karácsony, se nagypéntek, se húsvét. Ha Ő nem szeretne, akkor mi még most is reménytelen sötétségében ülhethénk.

A karácsony ezt a felhívást intézi hozzánk: emberek, tanuljátok meg embertársaitokat szeretni!

3. Isten mindig felismeri az alkalmas pillanatot. Ez a harmadik vonása a szeretetnek. Felismeri a cselekvésre alkalmas pillanatot és kihasználja azt annak érdekében, akit szeret. Vár, de úgy vár, olyan készenlétben, hogy amikor lehet valamit tenni azért, akit szeret, azonnal kész szeretetét cselekedetekkel igazolni. Ekkor így szól: ez a perc az enyém, ezt ki kell használnom, mert el fogja hinni, hogy szeretem és neki is ki fog nyílni a szíve irántam és az emberek iránti szeretetre.

Ezt az alkalmas pillanatot karácsony ünnepén lehet legkönnyebben felismerni. Isten is karácsonykor ismerte fel a számára alkalmas percet, amikor beléphetett, Krisztusban testet ölthetett, amikor magára vehette minden gondunkat, bajunkat, nyomorúságunkat, bűnünket és hordozhatta a kereszten bekövetkezett haláláig. Nem tudom, hogy nem most van-e az alkalmas órája annak, hogy mi is észre vegyük, hogy mióta vár, mióta tűr érettünk Isten. Gondoljunk most arra, hogy annyi év óta mennyit tűrt nekünk! Megajándékozott – elfelejtettük. Megpróbált, földhöz vert – felálltunk, kihúztuk magunkat és mentünk tovább, mintha mi sem történt volna. Imádkoztunk, fogadkoztunk, de jött a kereszt útja, a nagy próba, s akkor elkezdtünk mindenféle kibúvót keresni. És Ő egyre tűrt és várt tovább, mert még nem ért célt velünk. Végtelen türelme mögött ez az óhajlás állt: azt akarom, hogy ne félig legyetek az enyéim, hanem egészen, mert én sem félig adtam magam érettetek, hanem egészen.

Úgy érzem, hogy Isten számunkra is elhozta az időt, amelyben el kell döntenünk, hogy névleges vagy valóságos keresztyének akarunk-e lenni, hogy csak a szánon, vagy a szívünkben is akarjuk hordozni az Ő nevét. Ő úgy szeretett bennünket, hogy szent Fiát áldozta fel érettünk. Most látni akarja, mi tudjuk-e Őt, szent Fiát s egyházát úgy szeretni, hogy továbbra is áldott lehessen közöttünk az Ő szent neve? Erre a kérdésre nem szavainkkal, hanem cselekedeteinkkel és életünkkel adhatunk érvényes feleletet. Ámen.

Demeter Sándor

Tóti

Szent életben és kegyességben várjuk Őt!

Alapige: 2Péter 3,9–15a

Bibliailvasás: Jakab 5,8–11

A Szentírás fényében adventnek négy arca van:

1. Az istenfélők először Jézus testben való eljövételét várták. Ez a várakozás az első karácsonykor beteljesedett. Az üdvtörténet e nagy eseményére hálás szívvel emlékezünk.

2. A Megváltónk a szívünkbe is el akar jönni, Igéje és Szentlelke által. Ezért hangzik szeretettel teljes kérése: „Adjad, fiam, a te szívedet nékem!” (Péld 23,26a) Tudjuk-e már vallani Pál apostollal együtt: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus. Amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és Önmagát adta értem.” Ha pedig befogadtuk már Őt az életünkbe, féltő szeretettel figyelmeztet: „Maradjatok Énbennem, és Én is tibennetek.” (Jn 15,4a)

3. Megváltónk egyszer majd dicsőséges testben jön vissza ítélő bíróként:

„Mikor pedig eljő az embernek Fia az Ő dicsőségében, és ő vele mind a szent angyalok, akkor beül majd az Ő dicsőségének királyiszékébe. És elébe gyűjtetnek mind a népek, és elválasztja őket egymástól, miként a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. És a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig balkeze felől állítja. Akkor ezt mondja a király a jobb keze felől állóknak: Jertek, én Atyámnak áldottai, örököljétek ez országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta.” (Mt 25,31–34) Ezt azoknak mondja, akiknek az élő hitéről a folyamatos engedelmesség és a szeretet cselekedeteinek a gyakorlása árulkodott. Akiket pedig bal felől állít, ezek azok, akik az Ő akaratát figyelmen kívül hagyták, és akik mulasztásaiktól nem akartak elszakadni. Ezek az engedetlenségek jelezték, hogy a kegyelmet megragadó élő hit által nem kötötték össze életüket a dicsőséges Megtartóval. Ezeknek azt mondja majd: „Távozzatok tőlem ti átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és az ő angyalainak készítettett.” (Mt 25,41b)

4. Ha földi életünkben nem jön vissza Jézus, akkor halálunk pillanatában kell megállanunk az Ő színe előtt. Ha utolsót dobban a szívünk, nem a „tisztítótűz” következik, hanem „elvégzett dolog, hogy az emberek egyszer meghaljanak, azután az ítélet” (Zsid 9,27). Nem a halál visz el tehát, hanem az Úr. Erről Ő maga biztosít minket: „Ha majd elmegyek és helyet készítek néktek, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.” (Jn 14,3)

Az Úr ebben az igében három üzenetsokrot ajándékoz:

1. „Nem késik el az ígérettel az Úr” (9. vers);

2. Krisztus visszajövetelének tudata és hite serkentsen szent életre és kegyességre (11. vers);

3. Az Úr napja úgy jön majd el, „mint az éjjeli tolvaj” (10. vers). Ezért legyünk mindig készen.

I. Sokan azt mondják ma is: „Hol van az Ő eljövételének ígérete? Mert mióta az atyák elhunytak, minden azonképpen marad a teremtés kezdetétől fogva.” (2Pt 3,4) Jézus ugyanis azt mondta: „Bizony hamar eljövök!” (Jel 22,20) Csaknem két évezrede hangzott el ez az ígéret, és még sohasem teljesedett be. Úgy tűnik, hogy megalapozott tehát egyesek kérdése: „Hol van az Ő eljövételének ígérete?” Akik ezt kérdezik, elfelejtkeznek arról, hogy „egy nap az Úrnál olyan, mint ezer esztendő; és ezer esztendő, mint egy nap” (2Pt 3, 8). Tehát egészen más az Isten „időszámítása”.

Másfelől pedig Krisztus visszajövele – látszólag – azért „késik”, mert Ő hosszútűrő. „Nem akarja, hogy némelyek elvesszenek, hanem hogy mindenki megtérésre jusson.” Vajon nem ránk vár még az Úr? Lehet, hogy a mi szívünk ajtaján kell még felpatnjanon a zár. Az ajtónyitás csodáját is csak Ő teheti meg, akárcsak Lídia életében (ApCsel 16,14b). Akkor tehát ránk töri az ajtót? Nem! Hanem bűnbánatot ajándékoz (ApCsel 5,31), és csodálatos munkája által akaratumk belesimul az Ő akaratába. Filippi 2,13 szerint „Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást, jókedvükből.” Ezt a csodát kérni lehet és kérni kell, mert azt ígérte: „Kérjétek és adatik néktek!” (Lk 11,9)

Te kérted-e? Beengedted-e már az életedbe? Kértél-e bocsánatot minden bűnödre és szabadítást minden bűnödötől? Átadtad-e neki a teljes uralmat? Szentlelkének vezetésére bíztad-e már egészen magad? Új, neki szentelt életet kezdtl-e már Vele? A mi Urunk hosszútűrését üdvösségesnek tartod-e magadra nézve?

II. Az az Ő akarata, hogy „szent életben és kegyességben” várjuk Őt.

1. A „szent élet” egyfelől az Úr számára lefoglalt életet jelenti. De ugyanakkor az is jellemzi, hogy az Úr él Szentlelke által a Krisztusban hívő ember szívében. A szent Úr pedig megszenteli, átformálja a Krisztus-követő ember gondolkozását, beszédét, indulatait, kívánságait, érzelmeit, vágyait, cselekedeteit. Egyre jobban Isten uralma alá kerül az ember élete. Egy vágya van már: teljes életét az Úr uralma alá rendelni. Ezért döntéseiből soha nem akarja kizárni Őt. Sőt nem csak elfogadja, de kéri is Isten vezetését. A szentség nem valami desszert, ami jó, ha van, de nélküle is meg lehet élni, hanem üdvösségünk meghatározója is. Ezért figyelmeztet az Úr a Zsid 12,14-ben: „Kövessétek mindenki irányában a békességet és a szentséget, amely nélkül senki sem látja meg az Urat.” Ezért boldogok azok, akik nem gyalázzák és nem kerülnek a szentséget, hanem keresik, kérve az Úr megszentelő erőit.

2. Ugyanakkor az az Úr akarata, hogy az Ő visszaváróit a kegyesség jellemezze. Kegyes az, aki a kegyelmet Krisztusba vetett hit által elfogadta. A bűnbocsánat valósa azután Isten iránti hálára, engedelmességre és neki való szolgálatra indítja a kegyes embert.

A kegyesség görög szavának profán jelentései közé tartozik még:

- a) Előrebocsátás
- b) Kapcsolatépítés

Valóban ez jellemző az igazi kegyesre: előre bocsátja az Urat az életében, hogy Ő érvényesüljön és ne a saját régi természete. Közben pedig ápolja Vele a szeretetkapcsolatot imádság, igeolvasás, illetve igehallgatás és engedelmisség által. Az igazi kegyeségtől ég-föld távolságra van az álkegyesség. Ez utóbbi utánozni akarja az igazi kegyeséget, de Krisztus befogadása és a Szentlélek ereje nélkül. Ezekről azt mondja az Úr: „Akiknél megvan a kegyesség látszata, de megtagadják Annak erejét.” (2Tim 3,5) Ezek

után érhető, ha azt mondja az Úr az álkegyesekről: „Ezeket kerüld!” Az igazi kegyesség megdicsőíti az Urat, az álkegyesség pedig meggyalázza Őt. Az igazit keressük és gyakoroljuk! A hamisat kerüljük és utáljuk!

3. A visszatérő Úr ugyanis olyanoknak akar látni minket, mint akik őszintén igyekeztünk „a szeplő és hiba nélküli életre”, szó szerinti fordításban folt és repedés nélküli életre.

Lehet ilyen valakinek az élete? Nem! De ha bűnfolt támad a kegyelem fehér ruháján, Jézus vére lemoshatja azt, azaz, az Ő nevében bocsánatot, megtisztulást kérhetünk és kaphatunk a mi Atyánktól. Ha pedig megreped a hitünk, a szeretetünk, a békességünk, az Úrral és egymással való kapcsolatunk, a Mindenható újra „összeforraszthatja”, ha kérjük. Így lehetünk Krisztusban hit által kegyelemből szeplő- és hiba nélküliek.

4. Így várhatjuk az Urat békességben, megbékülve Istennel, emberrel és önmagunkkal. Isten kegyelmét elfogadva kértünk-e mindenkitől és adtunk-e mindenkinek bocsánatot? Ha nem adjuk tovább, az Úr tőlünk is visszaveszi. És megbocsátottunk-e magunknak is? Vagy még mindig arról szavalunk, hogy olyan súlyos a bűnünk, hogy nem tudunk megbocsátani magunknak?! Ha Isten a „feledés tengerébe” veti a bűnünket, vessük oda mi is.

III. Mikor jön vissza Jézus? Nem tudjuk. Ez az Úr titka. Mít tudunk akkor? Azt, hogy **hogyan** jön vissza: „Mint az éjjeli tolvaj”, vagyis: váratlanul és kiszámíthatatlanul.

Miért jön úgy, mint a tolvaj?

1. Azért, hogy mindig készen legyünk! Ne csak készüljessünk, hanem jussunk el a készenlétig! Az „öt bolond szűz” is készülődött, de nem volt készen, amikor a vőlegény megérkezett.

Mikor vagyunk készen? Amikor teljesen az Úrban vagyunk elrejtőzve. Amikor egy bűnünk sem „lóg ki” az Ő „kegyelmének tengeréből”. Amikor a Szentlélek világosságában élünk és mindent Isten dicsőségére teszünk. Amikor valóban az „Úrnak szolgálunk és nem embereknek”

2. Ha a visszatérő Úr dicsősége és szentsége oly nagy „hőfokú”, hogy az „egek tűzbe borulva felbomlanak és az elemek égve megolvadnak”, a mi szívünket megrendíti-e? Engedjük-e, hogy Igéje és Szentlelke által belőlünk is „kiégessen” mindent, ami dicsőségét és szentségét gyalázza, ami másokat megbotránkoztat, és ami minket kárhoztat?

3. És „várjuk-e”, „sóvárogjuk-e” az Ő visszajövetelét? Csak azok várják Őt, akik „elmerültek kegyelme árában” és akik hiszik, hogy – befogadva Őt az életükbe – Isten a maga gyermekeivé fogadta őket. Akik tudják és hiszik, hogy azért jön, hogy magához fogadja őket.

Akik pedig nem hisznek Benne és Neki, akik nem akarnak elszakadni bűnös, Krisztus nélküli életüktől, azok azt szeretnék, ha nem jönne vissza és nem kellene számot adjanak eltékozolt életükről. Pedig egyszer „minden szem meglátja Őt, még akik Őt átalszegezték is” (Jel 1,7). Mi tudjuk-e mondani, „Bizony jövel Uram Jézus!” (Jel 22,20b) Minket melyik oldalára állít majd a dicsőséges Bíró, amikor visszajön? Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Ne ítéljetez, hogy ne ítéltessetek

Alapige: Máté 7,1–6

Az ige megértéséhez

krinó = *ítélni, ítélkezni, megítélni. A törvénykezés terminus technikusaként valakit elítélni, törvényszék elé állítani jelentéssel bír. Jelentése ennél szélesebb skálán mozog: bírálni, értékelni, vélekedni, megkülönböztetni, kirekeszteni. A LXX a héber schapatot többnyire krinóval fordítja. Főnévi alakja kríma isteni és emberi bíróságot, törvényszéket jelent. Az ítélkezés az Ószövetségben is Isten jogkörébe tartozik: „Ne féljetez senkitől, mert az ítélet Istené.” (5Móz 1,17) „Isten igaz bíró.” (Zsolt 7,12) Az 1Móz 11,1 skk. szerint Isten minden népek bírója. A hatalom és az igazságtalanság áldozatait jogsejelyben részesíti. (Ézs 2,12–18) Ítélezése mögött pedig szeretet, irgalmasság és kegyelem áll. (Ézs 30,18) A fogalom a fogság után apokaliptikus vonásokkal gyarapodik, és büntető karakterrel bővül.*

Az Újszövetségben az Atyával a Fiú is ítél (Jn 5,22). Ők ketten kriteszek, azaz bírák. (2Tim 4,8) A krisisz, mint a kríma paralelje, szintén ítéletet jelent, az Atya és a Fiú ítéletét (Jn 5,30), de jelenti az ítélet napját is (Mt 10,15). Az ítélő Isten kegyelmes és türelmes, aki időt ad a megtérésre, azaz a Jézus Krisztusban való hitre. Ő ítéletében is szabadító és megváltó Isten.

Prédikáció

Ne ítéljetez, hogy ne ítéltessetek

a) Ítélezz a szelidség lelkével!

Amikor Isten ítél, *emberszámba vesz*, és a bűnt ítéli el, a bűnösnek pedig megkegyelmez. Te sem tehetsz másként. New York egykori polgármesterének, La Guardiának gyakran kellett bíraskodnia. Egy hideg, téli napon egy szegény embert vezettek elébe, aki kenyeret lopott a pékségből, hogy a családja éhen ne haljon. A polgármester a törvény alapján nem tehetett kivételt, bármennyire is szánakozott felette, így tíz dollár pénzbüntetésre ítélte. Nyomban a zsebébe nyúlt, és egy tízdollárost nyújtott feléje, hogy legyen miből kifizetnie a büntetést. Ezután a tárgyalóterem hallgatóságához fordult, és így szólt: „Minden jelenlevőt húsz cent pénzbüntetésre ítélek, mert ez az ember egy olyan városban él, ahol kenyeret kell lopnia, hogy családja éhen ne haljon. Teremőr! Azonnal szedje össze a kirótt húszcenteseket, és adja át az elítéltnak!” Miután a teremőr kalapjával a kezében körbejárt, az elítélt ötven dollárral a zsebében távozhatott a tárgyalóteremből.

Így ítél Isten. Ítélete kegyelem, felmentés, gondviselő jóság, szabadítás és megváltás, hiszen az ő ítélete mögött végtelen szeretete és irgalmassága húzódik meg. Te sem ítélkezhetsz másként! De Jézus „Ne ítéljetez” parancsa semmi esetre sem jelenti azt, hogy vak- és süketként ne lásd és ne halld meg azt az igazságtalanságot, amelyet az emberek körülötted elkövetnek. Észre kell vened, és mérlegelned kell azt, ami hamis, erkölcstelen és istentelen. Keresztelő János sem maradt néma, amikor tudomására jutott, hogy Heródes saját testvérének a feleségét csábította el, hanem így szólt: „Nem szabad

néked ő vele éljed.” (Mt 14,4) A megtérésről prédikálni kell, a bűnt pedig elítélni. Igénkből nem vonhatod le azt a következtetést, hogy a konkrét bíráló és véleménynyilvánítás tiltott lenne. A bűn és az igazságtalanság láttán nem maradhatsz közömbös, nem lehetsz büntárs annak eltusolásában, szőnyeg alá seprésében. Az egészséges ítélkezésnek helye van! Pál maga kéri a korinthusiakat: „Mint okosokhoz szólok, ítéljétek meg ti, amit mondok.” (1Kor 10,15) Ha nem ítéled meg a bűnt, kaput nyitsz a közömbösség és a világhoz való idomulás előtt. De csak a szeretet, az alázatosság, az irgalom lelkületével ítélkezhetsz. Pál ezt így fogalmazza meg: „Atyámfiak, még ha elfogja is az embert valami bűn, ti lelkiek, igazítsátok útbá az olyant *szelidségnek lelkével*.” (Gal 6,1) Amikor ítélkezel a másik felett, jusson eszedbe, hogy *Jézus nem csak hozzád, de ő hozzá is jön*, és csak egyféleképpen közeledhetsz hozzá: krisztusi szeretettel és a vele való közösség szándékával. Ha ítélkezésedben valóban a gonosz megsemmisítésének szándéka vezet, akkor jobb, ha ezt a gonoszságot nem a másikban, hanem ott keresed, ahol éppen téged fenyeget: saját magadban. Mert ha szeretetlenül ítélkezel mások felett, egyben a saját igazságodat is keresed, és a saját gonoszságodat szeretnéd büntetlenül megúszni. Önmagadat csapod be, ha így törsz pálcát mások felett.

b) A szeretetlen ítélkezés

Mire gondol hát Jézus, amikor arra kér, hogy ne ítélj? Arra a szeretetlen ítélkezésre is, amelyet többnyire nem szentől-szembe, hanem csak az illető háta mögött mersz elmondani, amikor a másikat megalázod és lealacsonyítod, önmagadat pedig tökéletesnek láttatod. Nem vagy felügyelő, és nem nézhetsz szüntelenül felebarátod körmére, nem kontrolálhatsz, nem jegyzetelhetsz, nem kárhoztathatsz, árgus szemekkel nem követheted minden mozdulatát. Ezt ítéli el Jézus. Az ő követésében nem lehetsz sem ellenőr, sem ítélő bíró, csak irgalmas samaritanus. A szálkát, ezt az *életidegen testet* a másik szeméből ne erkölcsi prédikációval próbáld eltávolítani, hanem testvéri karnyújtással. A szeretetlen ítélkezés *elszakít és szétveri a közösséget*. Ha ítélkezésed csak arra jó, hogy eltávolítsd magadtól a másikat, magad szakadtál el Jézustól, és rajtad teljesedik be az ítélet: „...akik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniük.” (Mt 26,52) Szeretetlen ítélkezésed közben nem csak saját gonoszságod, de Isten kegyelme iránt is vak leszel. Ezért úgy tekint a másokra, mint aki szintén a kereszttövében nyert kegyelmet. Szeretetlen ítélkezésed közben a másik fölé helyezed magad, és sorsának urává szeretnél lenni. Így zárod ki a gyülekezet közösségéből azt, aki nem üti meg az általad felállított mércét hitben, viselkedésben. Így vonod kétségbe létezésének jogosságát. Gyakran megeshet, hogy még a szószéken is Isten szabadító szeretetének üzenete helyett a törvényre és a parancsolatokra esik a hangsúly, melyet a hétköznapiakban leskelődés és mások utáni kémkedés előz meg. Létezik egy álkereszttyén öröm, a mások bűne feletti öröm, mely arra indít, hogy a másikat kikészítsd, elintézd, lehetetlenné tegyed az életét. Jézus nem ezt várja tőled. Ő azt várja, hogy igen-t mondj embertársadra, és ne nem-et. Amikor szeretetlenül ítélkezel, mintegy magas lóhátról nézel alá a másokra, és Istennek képzelve magad beülsz az ő ítélő székébe. Amikor Jézus azt mondja, hogy ne ítélj, akkor sorompót, korlátot állít eléd, olyan határt, melyet nem szabad átlépned. Ha csak egyszer is átléped, önző módon a másikat máris lealacsonyítottad, önmagadat pedig felmagasztaltad. Respektáld embertársad méltóságát, önállóságát és ne törd össze! Ne akard, hogy olyan legyen és maradjon, ahogy azt kényed-kedved megkívánja. Ha közösségben akarsz maradni vele, szenvedd el és viseld el őt, *mondj igent máságra*. Máságát ne tekintsd olyan bűnnek, mely ellen harcolnod kell. Nem lehetsz farizeus!

c) Amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek néktek

A baj nem az, hogy saját mértékkel méricskélsz, hanem az, hogy a megbocsátó szeretet mértéke helyett a fenyegető, büntető és kárhoztató szeretetlenség mértékével

mérsz. Az előbbi nem akarja a bűnös ember halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen, az utóbbi viszont éppen ezt nem akarja. Jézus azért küldi ki tanítványait a világba, hogy az élet üzenetét vigyék. Bár Jézus a bűn súlyát egyáltalán nem jelentékteleníti el, de tiltja a tanítványoknak, hogy a földön az utolsó ítélet törvényszéki ülnökeiként szerepeljenek. Igénk nem azt jelenti, hogy ha jogtalanul ítélsz, magad is jogtalan ítéletben részesülsz, hanem azt, hogy Isten mindenki felett igazságosan ítélsz. De ugyanakkor az a bizonyosság is benne rejlik, hogy az a tanítvány, aki szeretettel és irgalommal ítélsz, ugyanilyenben részesül az örök bíró részéről. Ezért amilyen mértékkel mér neked Isten, neked is azzal a mértékkel kell mérned. Milyen mértékkel mér neked Isten? Az irgalom, a felfoghatatlan, megmagyarázhatatlan irgalom mértékével, annak az áldozatnak a mértékével, melyet Krisztus a keresztfán mutatott be érted. Nem lehetsz olyan, mint az adós szolga (Mt 18,21–31), aki más mértékkel mért adós szolgatársának, mint amilyenel neki mért az ő ura. Ő is magas lóról nézett alá felebarátjára, pedig még nem is oly régen maga is egy iszonyatos adósság kilátástalanságában vergődött, mígnem ura azt el nem engedte. Te is megkegyelmezt bűnös vagy, s mint ilyen, nem lehetsz kegyetlen a másik iránt. Ha mégis kegyetlen lennél, méltatlanná teszed magad az Istentől elnyert kegyelemre, és magad is kegyvesztett leszel.

A gerendát, amely a te szemedben van, nem veszed észre?

Ha elfelejtkezel arról, hogy egyszer majd te is Isten ítélőszéke előtt fogsz állni, és eközben a földön érinthetetlen felséged és kikezdhethetlen igazságod tudatában ítélsz, azt jelenti, hogy nem akarsz tudomásul venni, hogy a te szemedben van a gerenda. Az, aki felett pedig ítélsz, arra gondol, hogy neked nem így kellett volna bánnod vele, hogy le kellett volna szállnod a magas lóról, hogy egyáltalán nem igazságos, hogy te őt vélt magas pozícióból annyira leszólod, megszólod. A szerencsétlen pedig egy olyan bírónak látja magát teljesen kiszolgáltatva, aki egyáltalán nem tartja magát bűnös embernek, nem szorul megbocsátásra, és nem vállal vele szolidaritást. Nemde nagytón át kémleled a másik bűnét, a sajátodat pedig olyan lencsén át, mely azt lekicsinyíti? Amikor Jézus a bűnt gerendának és szálkának nevezi, akkor egy olyan *idegen testre* gondol, mely gyakran az ember legérzékenyebb szervébe, szemébe hatol. Ha nem teszel különbséget a szerv = a bűnös ember és az idegen test = a bűn között, alkalmatlan vagy a lelkek gondozására és gyógyítására. Amikor azt mondod a másiknak: vezekelj, bánkódj, bűnhődj, azaz hadd vessem ki a szálkát a szemedből, akkor az a veszély fenyeget, hogy erőszakkal téríts. Még ha kemény falba ütközik is bizonyágtételed, hagyj fel még az oly jóindulatú önkényességgel is. Jézus nem csak a szeretetlen ítélezést, de az erőszakoskodó tértítést, a szálka kitépését is elítéli. Nyugodtan rendreutasíthatod a másikat, és segíthetsz megszabadulnia bűneitől, a gonoszság hálójából, de ez nem történhet gögös nagyképűséggel, felfuvalkodottsággal, hanem csak a bűnös ember iránti szolidaritással, megbocsátással. Ezt Jézustól kell megtanulnod. (Lk 5,1–11; 7,36–50)

Hiányosságod Jézus szemében több, mint szálka. Gerenda az, mely komoly zavart okoz másokkal való viszonyodban. Szükséged van képmutatásod tudomásul vételére, hogy magadon kezd az ítélezést, és a saját portádon seperj, és nem a másokén. El kell jutnod oda, hogy elismered saját hibádat, a gerendát a szemedben, s nem jelentéktelenítet azt parányi szálkává. Tudod, mikor leszel más emberré? Amikor saját szemedből távolított el a gerendát.

Groteszk ez a kép, hiszen a valóságban senkinek sem fér el a szemében egy gerenda. De amire utal, az egyértelmű: vétkeid *Isten* előtt oly hatalmasak, szemben azokkal a hibákkal, melyeket másoknál megfigyelsz, hogy azt csak a gerenda és a szálka hasonlatával lehet tökéletesen kifejezni. Az 1. század végén így gúnyolódik az egyik rabbi:

„Csodálkoznék, ha e nemzedékben egy valaki is akadna, aki elfogadná a rendreutasítást, s amikor azt mondanák neki: 'Vedd ki a szálkát a szemedből', erre ő ne így válaszolna: 'Vedd ki *te* a gerendát a saját szemedből.'” Mit jelent ez? Azt, hogy sokan egyáltalán nem értik azt, ami Jézus számára annyira lényeges: hogy bűneink végtelenül nagyok Isten előtt. A szálka a másik szemében lehet, hogy csak egy fonákság, de a gerenda a te szemedben a szív gonoszsága, melyről egyáltalán nem akarsz tudni, amelyet nem akarsz látni, de amely mégis napnál világosabb. Valaki erre mondta: „Annyi gonoszságot, mint amennyi bennem van, még soha senkinél nem láttam. Ezért nagyon óvatos vagyok, ha ítélni kell!” Kálvin ezt így fogalmazta meg: „...míg a kellenél eszesebbek vagyunk a mások hibáinak észrevezésében, s azokat majdnem tragikus módon felnagyítjuk, addig saját bűneinket hátunk mögé vetjük, s azok eljelentéktelenítésében annyira találékonyok vagyunk, hogy még a legotrombább bűneinkben is menthetőknek akarunk feltűnni.”

Ne adjátok azt, ami szent, az ebeknek

a) *Az evangéliumot senkire sem szabad rákényszeríteni.* Ne tolakodj az Igével, ne akard minden áron, minden körülmények között másokra kényszeríteni. Ha ezt teszed, eszmévé silányítod az evangéliumot, s a világ jogosan fog felháborodni és ellenkezni az ideológiává sülyesztett Ige ellen. A 70-es években Székelyvaja egyik szomszéd gyülekezetébe fiatal, buzgó lelkipásztor érkezett. Az atyafi, akit este látogatott meg, éppen a teheneit fejte az istállóban. A tehének farkukkal, szarvukkal csapkodtak a gyér lámpafényben, hogy elűzzék a legyeket, az istálló sem volt még kitakarítva, az öreg rendületlenül fejt, s szűrte a tejet egy nagyobb edénybe, olykor ráordított a jószágra, ha az megemelte a lábát. A fiatal tiszteletes úr pedig rendületlenül Jézusról beszélt. Egyszer csak megszólalt a türelmét vesztett öreg, s csak ennyit mondott: „Tiszteletes úr, ez egy istálló! Ebből most már legyen elég, ez nem idevaló! Menjen ki innen!”

Hatalmas feladat előtt állsz, ha bizonyosságokat akarsz tenni Istenről: ismerned kell *megbízatosod határait*. Amikor Jézus kiküldi tanítványait, hogy prédikálják az evangéliumot, így inti őket: „És ha valaki nem fogad be titeket, és nem hallgatja a ti beszédeket, mikor kimentek abból a házból vagy városból, lábaitok porát is verjétek le.” (Mt 10,14) Az evangéliumot nem kényszerítheted rá azokra, akik nem igénylik és nem vágyakoznak utána. Ha figyelmen kívül hagyod az Igével szembeni ellenkezést, az evangéliumot egy diadalmas eszmével tévesztetted össze, melynek fanatikusra van szüksége, akik nem ismernek ellenállást. Az eszme és propagandistája erős, az Ige és annak hirdetője viszont gyenge. Ezt a gyenge Igét elvethetik, megvethetik, és megátalkodott szívek zárt ajtajába ütközhet. Ezt az ellenkezést tudomásul kell vened, és el kell szenvedned.

b) *Hogyan viselkedj, ha bizonyágtételed elől elzárkóznak az emberek?* Mindenekelőtt *hallgass!* Ilyen esetben az evangélium üzenetének elhallgatása, visszatartása nem gyávaság, nem is a buzgóság hiánya, sem a hit megvallásának elmulasztása. Jézus is hallgatott a főpap előtt, és nem válaszolt azonnal. (Mk 14,60–61) A szolgálkhoz sem szólt egy szót sem, amikor leköpték, ütötték és kigúnyolták. (Mk 14,65; 15,16 skk.) Pilátust szóra sem méltatta. (Mk 15,4; Jn 19,9) Miért? Mert itt minden beszéd fölösleges és hiábavaló. Mit tégy, ha visszautasítanak? Amikor Krisztusról szóló bizonyágtételed, mely számodra a legszentebb és legértékesebb hivatás, s mely téged oly boldoggá és gazdaggá tesz, de másoknál a legcsekélyebb megértésre sem talál, sőt arra megvetéssel és gúnnyal válaszolnak, akkor *imádkozz!* Emiatti bánatodban és tehetetlenségében az imádság lesz vigasztalásod egyetlen forrása. Ilyenkor az Úrtól *kérj tanácsot és bölcsességet.* És megtörténhet, hogy azt a tanácsot kapod, hogy hirdesd az evangéliumot az őt gúnyolók előtt: „Ne tévelyegjétek, Isten nem csúfoltatik meg.” (Gal 6,7) De azt is tanácsolhatja, hogy fordíts háttal az ilyeneknek, és ne add az ebeknek, ami szent. Ami-

kor Pált és kísérőit Antiochiában és Korinthusban zaklatják és gátolják az evangélium hirdetésében, akkor: „Azok pedig lábuknak porát lerádván ellenük, elmennek Ikoniumba.” (ApCsel 13,45–51; 18,6) Ha a durva elutasítás dacára is ott maradtak volna, és továbbra is hirdették volna az evangéliumot, akkor az ebek elé hányták volna azt, ami szent, s a disznók elé, ami gyöngy.

Azt jelenti hát ígénk, hogy némuljon el az evangélium el az evangélium, hogy ne hirdesd azt? Szó sincs róla. A Feltámadott ma is üzen nekünk: „Elmenvén e széles világra, hirdessétek az evangéliumot minden teremtetnek” Az evangélium *nem némulhat el*, sőt el kellett jutnia a korinthusi hívek között élő egykori paráznákhoz, házasságtörőkhöz, részegesekhez is, akikhez Pál így ír: „Ilyenek voltatok pedig némelyek, de megmosattatok, de megszenteltettetek, de megigazítottatok az Úr Jézusnak nevében, és a mi Istenünk lelke által.” (1Kor 6,11)

c) *Ebeknek azt, ami szent, és disznóknak az igazgyöngyöt?* A Zsolt 22,17 ebeknek nevezi a tisztátalan, gonosz, megvetésre méltó embereket. Péter azokat nevezi így, akik bár közel kerültek az evangéliumhoz, de hamar elpártoltak és hátat fordítottak annak. (2Pt 2,20–22) Ennek a csúnya hasonlatnak az ellentéte a pásztor gondoskodására szoruló csendes és szelíd juh, a hívő ember képe. (Zsolt 23; Jn 10) Jézus nagyon jól tudja, hogy mi vár tanítványaira az evangélium szolgálatában: „Íme, én elbocsátalak titeket mint bárányokat a farkasok közé.” (Lk 10,3) Nemcsak a világban, de az egyházban is milyen sok megkeresztelkedett ember egyáltalán nem született újjá. Hányan állnak oda az úrasztala elé, anélkül, hogy Krisztus testének tagjai lennének, akik csak szájjal vallják hitüket. És mivé lett az egyetemes papság elve azokban a gyülekezetekben, ahol a lelkipásztor egyetlen munkatársat sem tűr meg maga mellett, mondván: „Nem akarom, hogy azt mondják, hogy más dolgozik, és én veszem fel a fizetést.” Milyen aktuális ez az ige!

Hát vigyázz arra, ami szent és drágagyöngy! Vigyázz Isten áldásainak gazdagságára, a lelked üdvösségére, istenfiúságodra, Isten Szentlelkére, a gyülekezetre, mint Krisztus testére és Isten templomára, vigyázz a Bárány menyasszonyára, az egyházra. Íme csak néhány azokból az ajándékokból, melyekkel Isten ajándékozott meg téged a Jézus Krisztusban. „...megáldott minket minden lelki áldással” (Ef 1,3) és „...igen nagy és becses ígéretekkel ajándékozott meg minket” (2Pt 1,4) Ezeket az ajándékokat nem kényszerítheted másokra. Ezeket az ajándékokat, azaz azt, ami szent és drágagyöngy, nem adhatod az ebeknek, nem hányhatod a disznók elé. Jézus neked mondja: „A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szent Lélek által.” (2Tim 1,14) Ámen.

Ajánlott irodalom

BONHOEFFER, Dietrich: *Nachfolge*. Gütersloh 2008.

BOVON, Francois: *Das Evangelium nach Lukas*. 1. Teilband in Evangelisch-Katholischer Kommentar zum Neuen Testament, Neukirchen-Vluyn 1989.

GIRGENSOHN, Herbert: *Die Bergpredigt*. Witten 1962.

GRUNDMANN, Walter: *Das Evangelium nach Lukas*. Berlin 1974.

KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. Székelyudvarhely 1939.

KÜHNER, Axel: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Neukirchen-Vluyn 1994.

REMMERS, Arend: *Die Bergpredigt*. Ulm 1997.

RIENECKER, Fritz: *Das Evangelium des Matthäus*. Wuppertal 1994.

SCHNIEWIND, Julius: *Das Evangelium nach Matthäus*. NTD 2., Göttingen 1950.

THIELICKE, Helmut: *Das Leben kann noch einmal beginnen*. Stuttgart 1965.

THEOLOGISCHES BEGRIFFSLEXIKON ZUM NEUEN TESTAMENT. Wuppertal 1971.

Lőrincz István

Marosvásárhely–Alsóváros

Igét kapni – Igét adni

Hallható, látható és érthető üzenet

Alapige: Lukács 2,15

Isten Lelkének segítségével folytatjuk a három éve megkezdett igehirdetési sorozatunkat a pásztorok történetéről. A tavaly odáig jutottunk el, hogy az angyalok, miután elvégezték kötelességüket, felmentek a mennybe. Különös pillanat lehetett ez a pásztorok életében, amikor az a hatalmas angyalsereg, amely egy adott pillanatban megjelent, dicsőítette Istent. Most egy másik pillanatban megmozdul a menny felé és eltűnik szemek előtt. A többi nagy pillanattal együtt ez is mélyen bevésődött a lelkükbe és kitörölhetetlenül ott is maradt. Ezt is biztos mindenütt elmondták, ahol csak megfordultak. Közben pedig dicsőítették Istent. Milyen üzenete van most ennek a mi számunkra?

Először is az, hogy érthető módon tudták ezt az üzenetet elmondani. Úgy, ahogy a pásztorok hallhatták. Nem a pásztoroknak kellett „angyalnyelven” megtanulniuk, hanem az angyalok tudtak „pásztornyelven” beszélni. A nagyobbik alkalmazkodik a kisebbhez, a felsőbb az alacsonyabbhoz, a tudós a tudatlanhoz, a mennyei a földihez. Nagy tanulság ez, hogy mi is hallhatóvá és még inkább érthetővé kell tegyük az evangéliumot az emberek számára. Milyen nagy baj az, amikor a keresztyének hallgatnak, amikor nem beszélünk Istenről, Jézusról, az evangéliumról, a hitünkről, megtapasztalásainkról. A hit hallásból van! Pedig hány olyan keresztyén van, aki sohasem beszél hitéről. Évekig dolgozik egy munkahelyen, de a munkatársai még sohasem hallottak tőle semmit Istenről, Jézusról. Akkor ne csodálkozzunk, hogy nem térnek meg az emberek. De miért nem beszélünk róla? Szégyelljük Őt, szégyelljük a hitünket? Ő nem szégyellt minket, nem szégyellt leszállni erre a bűnös földre, nem szégyellt minket atyjafiaiak szólítani, nem szégyellt értünk meghalni. Akkor mi miért szégyelljük Őt? Aki hallgat, az bűnös, az megfosztja a világot az evangéliumtól, és az ítélet alá esik. Ha valaki vallást tesz énrólam az emberek előtt, arról én is vallást teszek az én mennyei Atyám előtt, ha pedig valaki megtagad engem az emberek előtt, azt én is megtagadom az én mennyei Atyám előtt. Hallgatással is meg lehet tagadni Őt.

A második dolog, amit az angyaloktól tanulhatunk, hogy ha megszólalunk, akkor az üzenetünk legyen érthető. Nagy felelősséget ró ez az ige először is az igehirdetőkre. Legyen az igehirdetés mindig világos, érthető, hogy ne beszéljünk el a hallgatók feje fölött, hogy ne beszéljünk mellé, hogy ne emberi dolgokat, filozófiákat mondjunk, hanem Isten Szavát. De ez nemcsak ránk, lelkipásztorokra vonatkozik, hanem minden keresztyén emberre is. Igyekezzünk úgy elmondani a Szentírás üzenetét, hogy azt megértse az, akivel beszélünk. Tudjunk igazodni az illető műveltségi szintjéhez, használjunk olyan fogalmakat, amelyek nem idegenek az ő számára, amiket ő is jól ismer. Legyünk minél egyszerűbbek, ne bonyolítsuk feleslegesen a dolgokat. Ne vesszünk el a részleteknél, tudjuk az evangélium lényegét megmutatni!

És végül: tegyük az evangélium üzenetét láthatóvá is. Az angyalok túlmutattak önmagukon, az ő egész megjelenésükkel, éneklésükkel, magasztalásukkal Istenre, az őket küldő Úrra mutattak. Tudjuk-e mi láttatni Istent az életünkben? Meglátják-e az emberek

a mi életünkön keresztül a láthatatlan, hatalmas Istent? Mert megdicsőíteni Istent épp ezt jelenti. A mi szent küldetésünk ebben a világban az, hogy a láthatatlan Istent láthatóvá tegyük az életünk által. Ezt tették az angyalok, ezt tette Jézus és ezt kell tegyük mi is. Bárcsak tudnánk tanulni ebben is az angyaloktól. Ámen.

A mozgósító prédikáció

Alapige: Lukács 2,15

A tegnap este azt kezdtük vizsgálni, hogy mit tanulhattak a pásztorok az angyaloktól. Hallottuk azt, hogy az angyalok láthatóvá, hallhatóvá, érthetővé tették az evangéliumot, az Isten üzenetét. A mai estén két további tanulsággal foglalkozunk.

Az egyik az, ami olyan természetesnek, magától értetődőnek tűnik, de mégsem az, tudniillik, hogy az angyalok a mennybe mentek vissza. Oda mentek vissza, ahonnan jöttek, ahova ők tartoztak. El kellett mozduljanak a mennyből, nagyon messze kellett eljőjenek, nagyon mélyre kellett szálljanak, olyan mélyre, hogy már mélyebbre nem is szállhattak volna. A menny magasságából és dicsőségéből a bűnös földre, a bukott, bűnében vergődő emberhez, a legnagyobb fényességéből a legsűrűbb sötétségbe. De aztán nem maradnak ott! Visszatérnek, miután elvégezték munkájukat, a mennybe. Tudják, hogy hova kell leszálljanak, de azt is, hogy hova kell utána visszaszálljanak. Tudják, hogy nekik csak egy bizonyos ideig kell a földön tartózkodniuk, addig, míg elvégzik küldetésüket. De azután várja őket újra a menny dicsősége!

A Szentírás szerint kétféle ember van. Vannak az ördög fiai, ahogy arról Jézus beszél a János evangéliumában, akik a külső sötétségre mennek, és annak a világosságnak fiai, akik hit által itt a földi életben átmentek a halálból az életbe. Ezek tudják, hogy az ő igazi hazájuk a mennyben van, és oda tartoznak, oda készülnek. Tudják, hogy most itt a földön vannak, mert itt van elvégezni való feladatuk, és ez az, hogy az evangéliumot terjesszék, Isten országát építsék. De ha ezt elvégezték, akkor majd a mennybe mennek, oda, ahova tartoznak. Ők hazamennek, hazavitetnek. Tudják, hogy nem a sír a végső céljuk, az csak testük ideiglenes tartózkodási helye, de igazi hazájuk a mennyben van, ahol Megváltójuk ígérete szerint az Atya házában elkészítette nekik a helyet. Milyen jó nekik azt tudni, hogy ők nem csavargók, akik céltalanul bolyonganak ezen a földön, hanem vándorok, akik tudják, hogy minden nappal közelebb vannak a célhoz.

A másik dolog, amit a mai estén még az angyaloktól megtanulunk, hogy igehirdetésük és példájuk a pásztorokat mozgásba hozta, hisz amikor elmennek, a pásztorok nem aludni térnek, hanem épp ellenkezőleg, azt mondják: keljünk fel, induljunk el, menjünk el mind Betlehemig. Az angyalok igehirdetésének és mennybemenetelének mozgósító következménye van. A logikus az lett volna, hogy amikor az angyalok elmentek, a pásztorok azt mondják: most már mindennek vége van. De épp ez a különös, hogy nem vége van valaminek, hanem elkezdődik valami. Az angyalok prédikációja, bizonyágtétele egy új életnek lett a kezdete a pásztorok életében. Milyen különös ez! Az angyalok egy szóval se mondták a pásztoroknak, hogy gyertünk, most nektek is indulni kell, egyetlen parancs, egyetlen küldő szó se hangzik el, s ők mégis elindulnak. Az angyalok látása, bizonyágtétele, mennybemenetele vágyat ébreszt a pásztorokban Jézus látására. Ilyen az igazi prédikáció, ilyen az igazi bizonyágtétel. Vágyat kelt a szívünkben Jézus látására, a Jézussal való járásra.

Az angyalok elmentek, a pásztorok pedig elindultak. A mennyei karácsony elmúlt, a földi pedig elkezdődött. A mennyei követek átadták az üzenetet a földi követeknek, hogy most már ők mondják azt tovább. Bárcsak mi is tudnánk úgy élni, szolgálni, szeretni, engedelmeskedni, hogy mások is elinduljanak Jézus felé! Ámen.

Tenni is kell valamit!

Alapige: Lukács 2,15

Azt láttuk tegnap este, hogy az angyaloknak mozgósító prédikációjuk volt, mert a pásztorok az ő elmenetelük után nem fekszenek le, hanem elindulnak. A mai estén látjuk az első reagálást az igehirdetésükre, bizonyágtételükre. Az egész eddigi történetben csak passzív szemlélők voltak. Mindent az angyal, illetve az angyali seregek tettek. Ők jelennek meg, ők biztatnak, ők dicsőítik Istent. A pásztorok eddig még semmit sem tettek. Egyetlen szó se jött ki a szájukon, egyetlen mozdulatuk sem volt még. Még azt se olvassuk, hogy leborultak volna, legfeljebb csak annyit, hogy nagy félelemmel megfélemlének. Nem szóltak és nem is cselekedtek semmit. Szépen látjuk ebben a történetben az üdvösség útját. Először is hallgatják az igét, hallgatják az angyalok beszédét, az angyalsereg énekét. Ez is nagyon fontos dolog! Aki nem hallgatja Isten beszédét, az nem is fogadhatja be, nem is tudhatja meg. Mekkora tévednek azok, akik azt mondogatják, hogy ők otthon is tudnak imádkozni, Istennel közösségben lenni. De ez nem így van, mert Isten az üdvösség útjául az igehirdetést rendelte, ez által tartja meg a hívőket. Milyen szomorú, hogy gyülekezeteink nagy része már nagy ünnepeken se hallgatja Isten Igéjét. És milyen ítélete lesz azoknak, akik hallgathatták volna, de nem tették. Most már hála Istennek, a rendszer se olyan, hogy tiltanak Isten Igéjének a hallgatását. Gyerekkoromban hallottam, hogy a Szovjetunió szibériai részein olyan emberek is voltak, akit több ezer kilométert kellett vonattal utazzanak, hogy Igét hallgathassanak. De ők ezt is vállalták. A libanoni polgárháború idején, amikor állandóan lövöldöztek, voltak olyan keresztyének, akik több száz métert hason csúszva tettek meg, csak hogy eljuthassanak a templomba. Mi pedig mehetnénk nyugodtan, minden veszély nélkül, és mégsem megyünk.

Aztán ott van a második dolog, hogy a pásztorok elgondolkoznak az üzeneten és elkezdnek beszélgetni róla. Máriáról, Jézus anyjáról olvassuk, hogy ő az agg Simeon szavait szívében forgatta. Milyen nagy baj az, amikor az igét ott hagyjuk a templomban. Letöröljük magunkról, mint ahogy letöröljük a sárt a bemenetelkor. Milyen jó lenne, ha istentisztelet után még együtt maradhatna a gyülekezet, hogy beszéljünk az ígéről, ki mit kapott, kit miben szólított, ítélte meg az ige. És milyen jó az, ha napközben és hét közben is forgatjuk szívünkben az igét. Munka közben is, a gyárban, a konyhában, a mezőn. Az a boldog ember a zsolttáros szerint, aki az Úr törvényéről, az Úr Igéjéről elmélkedik éjjel és nappal.

A harmadik és talán a legfontosabb dolog, hogy a pásztorok nemcsak hallgatják az igét, és nemcsak elgondolkoznak az ige felett, hanem azt a gyakorlatba is ültetik, alkalmazzák is az életükre. Az alkalmazás pedig az, hogy elindulnak és mindennek elmondják, amit láttak és hallottak. Milyen nagy hiányosság van sokszor ezen a területen is az életünkben, amikor az igehirdetés csak elmélet marad, de nem jön cselekedet, nem történik nyomában semmi. Egy kereskedőt egyszer megkérdeztek hétfő reggel a munkatársai, hogy miről szólt a vasárnapi prédikáció. Erre ő azt válaszolta: hogy miről is szólt a prédikáció, én azt már nem tudom, de azt igen, hogy hazaérve az összes hamis súlyaimat a szemébe dobtam.

Karácsonykor szép igehirdetéseket hallunk, de fog-e történni valami, alkalmazni fogjuk-e azt az életünkre? Tanuljunk a mai estén ebben is a pásztoroktól! Ámen.

Menjünk el!

Alapige: Lukács 2,15

Különös és áldott dolog, hogy a pásztorok első szava az angyalok mennybemenetele után egy saját maguknak adott parancs, egy mozgósító önbuzdítás: menjünk el! Olyan önbiztatás ez, amiben semmi habozás, semmi bizonytalanság sincs. Ez meglátszik abból is, hogy rögtön tettekre is váltják és nagy sietséggel elindulnak Betlehembe. És az a nagy dolog ebben, hogy ez az önbiztatás, ez az elindulás teljességgel a pásztoroktól jött. Az angyal és az angyali seregek egy szóval se parancsolják ezt. Különben a karácsonyi történetben egyetlen parancs se hangzik el. Senki se mondja nekik, hogy induljanak, hogy hirdessék, amit láttak és hallottak. Mert mi, emberek nem is igen szeretjük, ha parancsolnak nekünk, nem szeretünk parancsra cselekedni. Sokszor a parancsot teljesíteni kell, de nem tesszük azt szívesen, belül zúgolódunk, keserűséget érzünk. Hány ember így jár templomba is, mert úgymond illik templomba menni, mert ez a szokás, vagy hív a házastárs, küld a szülő.

A pásztorokat nem egy külső parancs készítette indulásra, hanem egy belső. Ezért olyan spontán, olyan vidám az indulásuk. Őket nem valaki más noszogatja kívülről, hanem egymást buzdítva indulnak el. És a bizonyoságtételük is ilyen volt, nem kikényszerített, nem kiparancsolt, hanem egyszerűen tele volt a szívük és kicsordult belőle. Nem mondta nekik senki, hogy beszéljenek, de ők nem tudnak hallgatni. Ezt hallva a pünkösdi utáni apostolok jutnak az eszünkbe, akiket a Főtanács elé idéznek, ott keményen megfenyegetik őket, hogy nehogy szóljanak többé a Jézus nevében, de az apostolok mondják, mondják az ígét, mert nem tehetnek másképp, nem tehetik, hogy amiket láttak és hallottak, arról bizonyosságot ne tegyenek.

Nem különös ez, testvéreim? De igen. Mert ez így kell legyen a mi életünkben is! Nagy baj az, ha – ahogy mondani szoktuk – olyan „izzadságszagú” a keresztyénségünk, amikor erőlködünk, hogy tudjunk Isten akarata szerint járni, hogy tudjuk valahogy Isten Igéjét másoknak is elmondani. De hiányzik belőle ez a szent „spontaneitás”, ez a szent magától értetődőség, ez a belülről jövő cselekedet. Az a csodálatos a pásztorok történetében és a mi életünkben is, ha ez belülről jön, nem parancsra, hanem belső indíttatásra. Amikor családlátogatások alkalmával olyan családokat látogatok meg, akik nemigen járnak templomba, azt szokták mondogatni: hát igen, tudjuk, hogy kell valahová tartozni, kell templomba járni, rendszeresen és idejében ki kell fizetni a fenntartói járulékot. Én ilyenkor azt szoktam mondani: nem kell! Erre nagyot néznek, mire én folytatom: de szabad. Szabad templomba járni, szabad Bibliát olvasni, szabad adakozni. Valahogy azt szeretném érzékeltetni, ami ebben a történetben van: nem „kell” menni, hanem „szabad” menni. Mert miért is mennek? Hát azért, mert ezt munkálta ki Isten bennük. Hogy is mondja ezt Pál apostol? Isten az, aki munkálja bennetek mind az akarást, mind a munkálást jó kedvűből. Isten nem ad parancsot, hanem munkálkodik a pásztorokban. Új engedelmisséget, új akaratot. Ezért mondják: menjünk el. Ez az „elmenés” Isten jótetszésének bennük való szép munkája. Isten bennünk is ilyen gyümölcsöket tud kimunkálni, hogy mi is elinduljunk szolgálni, elmondani mindenkinek, hogy ki nekünk Isten. Teremjünk mi is ilyen áldott gyümölcsöket. Ámen.

Miért menni?

Alapige: Lukács 2,15

Feltevődik a kérdés, hogy miért indulnak el ezek a pásztorok ebben a nagy éjszakában? Miért nem várnak legalább addig, amíg virrad? Miért ez a nagy sietség? Nehéz erre válaszolni, de azt kell mondanunk, hogy azért, mert olyan mély benyomást tett rájuk mindaz, amit láttak és hallottak, az angyali szózat, majd az angyali seregek megjelenése, dicsőítése, hogy érezték: itt nem lehet egy percet se késni, nem lehet habozni, várni. Annyi csodálatos dolog történt ezen az éjszakán. Az Úr dicsősége körülragyogta őket, csodálatos dolgokat hallottak, hogy nem maradhattak továbbra is ott, ahol voltak. Hogy jövendölt már Ézsaiás próféta az Úr Igéjéről? Hogy nem fog visszatérni üresen, hanem meg fogja cselekedni azt, amiért az Úr küldte, és jó szerencsés leszen ott. Ez más szóval azt jelenti, hogy sikeres, hatékony, áldott lesz. Ez ma is így van. Ebben hihetünk. Az Úr Igéje nem tér vissza üresen. Azok, akiket az ige megszólított, megérintett vagy megmozgatott, átfurmált, azok most elindulnak, de nem akármilyen irányba, hanem Jézus felé, Betlehem felé. A karácsonyi üzenet visszhangra talált. Miután az angyalok is visszatértek a mennybe, miután szóltak egymáshoz, miután elgondolkodtak a történetek felett, miután ott belül megmozdult valami, miután Isten kimunkálta bennük az akarást és a munkálást jó kedvűből, akkor elindulnak, s akkor a karácsony kezd földi valósággá válni.

Mikor indulnak hát el a pásztorok? Akkor, amikor megkapták mindazt, amire szükségük volt. Addig nem lehet elindulni. Belső küldetés nélkül nincs elindulás. Vagy ha van is, azon nincs áldás. Ha valaki úgy indul szolgálni, hogy szívében nincs ott a szeretet, akkor hiábavaló a szolgálat. Túrmezei Erzsébet mondja egyik szép versében: szolgálni csak az induljon el, aki boldog. Isten csak a boldog emberek szolgálatát tudja megáldani, az olyanokét, akiken látszik is, hogy találkoztak Jézussal, akiken látszik is az, hogy már kimunkált valamit Isten az életükben. Ez a hiteles szolgálat. Nagy nyomorúságunk az, hogy sokszor szomorúan mondjuk az örömhírt lelkesedés, meggyőződés nélkül. Ne csodálkozzunk akkor, hogy senki se mozdul meg, senki se indul el az Úr felé.

A pásztorokat valósággal sodorja, hajtja, űzi ez az élmény, amiben részük volt. Ezért nem tudnak várni, még addig sem, amíg pirkadni kezdene. Mennek Betlehembe, mennek az Úrhoz, mennek Józsefhez és Máriához, mennek az Úr gyülekezetébe, bátran mondhatjuk ezt így is. A pásztorok azért sietnek, mert az Úr is sietett. Sietett ott a bűn színhelyén a paradicsomban, sietett rögtön a bűnbe esett embernek ígéretet adni az aszszony magváról, aki a kígyó fejére tapos. Sietett hirdetni Ábrahámnak, hogy az ő magvából származó Messiásban megáldatnak a föld minden nemzetségei, sietett a próféták ajkán át hirdetni: kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és most itt is siet a világtörténelem legnagyobb eseményét megvalósítani. A pásztorok azért sietnek, azért indulnak az éjszakában, hogy kora reggel megérkezzenek, hogy az épp álmukból ébredő embereknek elmondhassák az üzenetet.

Siessünk mi is, amíg időnk van! Mondjuk tovább másoknak is: Krisztus megszületett! Ámen.

Karácsony este látni az Igét

Alapige: Lukács 2,15

Karácsony estéje van. Az az este, amit mindnyájan úgy vártunk, ami valami különös ragyogással van tele, aminek olyan különös és egyedülálló hangulata van. Már csak azért is, mert itt van a frissen feldíszített karácsonyfa, itt vannak a kedves kisgyermek-ek, akik szavalatukkal, énekükkel, jelenetekkel teszik még feledhetetlenebbé ezt az estét. Egész héten át arról az igeversről szólt az igehirdetés, amikor a pásztorok azt mondják: „Menjünk el Betlehemig, lássuk meg, amit az Úr nekünk hirdetett.” A látás és az igehirdetés mindig is összetartoznak. Így volt ez Betlehem mezején is. A pásztorok látták, hogy az Úr dicsősége körülvette őket, de hallottak is, hallották az angyal szavát, s majd az angyali seregek dicsőítő énekét. És most, amikor meg fognak érkezni, akkor is ugyanaz történik: látni fogják az Igét, a testté lett Igét, ami nekik hirdetett. Amikor pedig a pásztorok elindulnak, szintén ez fog történni: az emberek, akik velük találkozni fognak, látni és hallani fognak valamit. Az emberek látni fogják őket, már ez is nagy meglepetés lesz, hisz a pásztorok eddig mindig csak a mezőn voltak a nyájuk mellett, de látni fogják arcukon azt a fényt, azt a ragyogást, ami ott a mezőn körülvette őket. Mert amikor valaki igazán dicsőíti Istent, akkor ez meglátszik az arcán, az egész külsején, viselkedésén. Hogy mondja Pál a korinthusiaknak? „Ti a Krisztus levele vagytok.” A levél pedig üzenetet hordoz. De a pásztorok nemcsak láttatnak valamit, hanem hallani is lehet tőlük valamit, mégpedig az evangéliumot, Krisztus születésének jó hírét. A látás és hallás így válik egy szép egységgé, harmóniával kapcsolódik egybe.

A mai este nagy kérdése a mi számunkra ez: tudjuk-e mi azt tenni, amit a pásztorok tettek? Mert nem elég az, hogy eljöttünk, hogy ilyen kedves a hangulat, hogy zsúfolásig megtelt a templomunk, hanem az, hogy ragyog-e az arcunk, ragyog-e az életünk. Lehet-e látni azt, hogy az evangélium munkálkodik ott benn a szívünkben, az életünkben? És szólunk-e mi is erről? El tudjuk-e mondani, hogy Ő nem csak a világ Megváltója, hanem az én Megváltóm is? Mert itt világosan kell látnunk, hogy nekünk kétféle szerepünk lehet a karácsonyi üzenet áradásában. Vagy akadályai leszünk annak, hogy az evangélium terjedjen – Isten őrizzen meg minket ettől –, vagy pedig eszközei lehetünk ennek!

Végül figyeljünk meg még egy dolgot. A pásztorok nem azt mondják: lássuk meg azt a dolgot, amit az angyal megjelentett nekünk, hanem azt, hogy lássuk meg, amit az Úr megjelentett nekünk. Pedig nem maga az Úr szólott hozzájuk, hanem egy angyal, egy követ, egy közbenjáró, egy közvetítő. S ők mégis azt mondják: az Úr jelentette meg. Miért? Mert ez az angyal teljességgel azonosult az Ő küldőjével, a küldött mögött a küldő Urat lehetett meglátni.

Ez a Krisztus mindenkori szolgálóinak, tanítványainak a kötelessége. Annyira azonosulni az Úrral, hogy Ő legyen láthatóvá és hallhatóvá bennünk. Mert gondoljuk meg, a mi feladatunk nem az, hogy magunkat prédikáljuk, hogy magunkat állítsuk a középpontba, hogy mi legyünk nagyra mások szemében, hogy a magunk dicsőségét munkáljuk, hanem hogy Őt hirdessük, Ő legyen nagyra, Ő kerüljön a középpontba, az Ővé legyen minden dicsőség. Keresztelő János is így vallotta ezt: „Neki növekednie kell, nekem pedig alább szállanom.”

Ó, de nagy dolog lenne, ha ezen a mai estén, az ünnepen és azután is az emberek megláthatnának valamit rajtunk és bennünk, ami nem mi vagyunk, hanem ami Jézus Krisztus bennünk. Ha bennünk az Úrral találkozhatnának, ha bennünk az Urat láthatnák meg az emberek. Imádkozzunk azért, hogy ez így lehessen! Akkor valóban áldott ünne-
pünk lesz. Ámen.

Prédikációk karácsony ünnepére

Balázsnné Kiss Csilla

Érmihályfalva

Karácsony estéjének üzenete

Alapige: Lukács 2,6–7

Bibliolvasás: Kolossé 1,9–20

Mária a legkifejezőbb és legkedvesebb módon mutatja meg mindazt, amit hiszünk, amiben remélünk, és amit tennünk kell, hogy Jézushoz közel kerüljünk. Isten az embert saját képviselőre teremtette. Az eltorzult képviselő helyreállítására pedig Jézust küldte el. Mária méhében kezdődött ez az egyedi, páratlan küldetés. Mária életének középpontjában mindig megmaradt Jézus. Mikor az angyal belépett hozzá, a megváltásról elmélkedett. Tudta, hogy kilenc hónapon át a szíve alatt hordja a megígért Megváltót, harminc éven át otthonában szolgálta, a keresztfá alatt siratta, lélekben miatta szenvedett, Fia mennybemenetele után pedig élete végéig Jézusról beszélt az apostoloknak.

Ma a világ lelki válságban szenved. Minden eddigi értékünk süllyesztőbe került. Értékvesztésünk legmélyebb gyökere az, hogy Isten egészen kiesett világunkból. Még akik hisznek, azoknak sem jelent valóságot az életükben. Hogy mit tegyünk, és mit ne tegyünk, azt már nem Isten akarata, hanem saját érdekünk határozza meg. Tüneti kezeléssel azonban világunkat nem lehet meggyógyítani, csak ha a baj gyökerét orvosoljuk. Mária példája mutatja nekünk, lehet úgy élni és dolgozni, hogy Isten legyen életünk értelme és középpontja. Próbálj hát úgy élni, hogy Jézus szívesen jöjjön szívedbe, és úgy rendezd családi életedet, hogy Jézus jól érezze magát otthonodban!

Mária és József családjá az példázza, hogy az Istenhez vezető útra sem egyedül, hanem közösségben, másokkal együtt megyünk. Vallási életünk éppen úgy társadalmi jellegű, mint egyéb funkcióink. Az elkülönülés minden téren, itt is beteges jellegű. Mária együtt megy Józseffel Betlehembe, együtt megy vele Názáretbe, majd a gyermekkel, tizenkét éves korában, együtt megy a családdal a jeruzsálemi templomba. A gyermek Jézust egyformán neveli Mária meleg szeretete és József szorgalmas gondoskodása. Egy gyermek hite, vallásossága attól egészséges, hogy az édesanya vele imádkozik, az édesapa példát mutat. A családi élet attól keresztyén, hogy férj és feleség együtt keresi Istent, együtt imádja Istent, együtt szolgálja Istent.

Francis Jammesnek van egy kedves legendája, mely úgy mutatja be Józsefet, mint elszomorított embert, aki kesereg az emberek keményszívűsége miatt, szomorú, mert nem fogadták be hajlékukba őket. Egy barlang-istállóban hajtotta álomra szomorú fejét. Azt álmodta, hogy gyönyörű palotát épít és összehalmoz benne minden értékes holmit. Amikor elkészült, boldogan akarta a fényes palotába bevezetni Máriát, de ebben a pillanatban fölébredt. Szomorú szemmel ismerte fel a valóságot, barlangjuk sivárságát, de megszólalt Mária: József, ébren vagy? Nézd, megszületett a Gyermek! Ha pedig ő van itt velünk, akkor a barlang már mennyország, az istálló pedig királyi palota. Amikor a pásztorok kopogtattak, József sietett eléjük, és a gyermekhez vezette őket. Amikor Mária elé léptek, József Jézust tárta feléjük karjain: Íme, nézzétek, Isten a maga végtelen távolságából kilépett és megjelent közöttünk! Láthatatlansága függönyét elvonta s e gyermek szemével tekint reánk. Tekintete nem hideg, mint egy idegené, és nem gúnos, pedig ismeri gyengeségeinket.

Jézus tehát nem a hatalom, hanem a szeretet szemével néz bennünket. Felséges Uralkodót vártunk, és csendesen szunnyadó gyermeket találunk. Abban különbözik az Újszövetség az Ószövetségtől, hogy míg az Ósz-ben az Úr a Sínai-hegyen mennydörgésben szól, addig az Úsz-ben az Úr, mint jó Atya, egy gyermek tekintetén át szól hozzánk. Nem elég vallásosnak lennünk, hisz egy mohamedán is az, egy buddhista is az. Nekünk keresztyéneknek kell lennünk, azaz Istent Atyánknak kell tartanunk. Úgy kellene bízunk Istenben, mint Atyánkban. Nekünk, keresztyéneknek nem az Istennek való kiszolgáltatottság az alapélményünk, hanem a kiválasztottság. Isten Atyánkként, Fiáért kezdettől fogva szeretett minket, gyermekévé fogadott, atyai gondoskodással rendezi sorsunkat. Aki komolyan veszi, hogy Isten kiválasztottja, az az istállóban, a szalmán is érzi, hogy emberi élete, örök boldogsága nem a földi, de a szerető Atya kezében nyugszik. Ez a karácsonyi ünneplés lényege, a Jézus eljövétel-történetének tanítása. Ámen.

Jónás Sándor

Bályok

Az Ige testté lett

Alapige: János 1,14

Bibliailvasás: Ézsaiás 9,1–7

Minden teológusjelölt életének meghatározó élménye, amikor a Teológiai Intézet dísztermébe először belép. Számomra az első élmény még izgalmas is volt, mert ott tartották a felvételi írásbeli megmérettetését. Ezért akkor nem nagyon volt idő aprólékos szemlélődésre. Annál inkább, amikor már az egyetem hallgatójaként ülhettem az akadémiai teremben. A művészien faragott szószék fölötti latin szöveg mágnesként vonzotta tekintetem. VERBUM CARO FACTUM EST. A mellettem helyet foglaló felsőbb éves, a már többet tudó diák magabiztosságával harapott rá a gólya – az ott mit jelent? – kérdésére: „AZ IGE TESTTÉ LETT” – felelte röviden. A válasz kielégített és nem foglalkoztatott a szöveg lényegi értelmezése.

Később értettem meg, hogy ezzel a rövid evangéliumi üzenettel kezdődik Isten megváltó munkája itt a földön. Azzal, aki testté lett, köztünk lakott, akít láthattunk mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, aki teljes volt kegyelemmel és igazsággal.

És az Ige testté lett...

Mit testesít meg a világ?

Számodra mit jelent a karácsony?

– Hófehér táj, meleg szoba, halk karácsonyi ének – feleli a romantikus.

– Terített asztal, családi vacsora, csend és béke – feleli a kispolgár.

– Megkapom már végre a videó játékomat – lelkenedik a gyermek.

– Jó üzlet – dörzsöli a kezét a kereskedő és a fenyőárus.

Ahány ember, ahány korosztály, ahány társadalmi helyzet, annyi vélekedés, nyilatkozat. Végül kutatásaink rendjén rádöbbenünk, hogy magát a – karácsony – szót ünneplő világgal állunk szemben. Ez a szó pedig nem takar mást, mint valami kétes szeretetet, kényszerközösséget, kötelező ajándékvásárlást. Hála a naptárnak, 2–3 napig is eltart. Senki ne legyen egyedül: „hiszen karácsony van...”

Aztán megkondulnak a karácsonyi harangok. Templomokból az utcára szűrődik az orgona és a karácsonyi énekek hangja. Szóval van még valami más? Igen, van! Csak sokan azt sem tudják, hogy ez a valódi kezdet. Minden ebből indul ki. Ez nem ünnepi díszlet. Ez maga az ünnep!

Minek ad testi formát Isten?

A teremtés Igéje testet öltött a világban. A káoszból kozmosz lett. A rendetlenségből rend. Isten szava alkot és létrejön a mindenség. Az első teremtés „legyen” szava által a semmi megfoghatóvá, tapinthatóvá, léletté válik annak az embernek, akiért mindez Isten szavával megvalósul. Hatalmas ajándékot és lehetőséget kap tehát a teremtés koronája, az ember: lehetősége van örök harmóniában élni Teremtőjével. Tudjuk már, hogy az első ember könnyű prédája lett a kísértőnek. Az első Ádám lába alól kicsúszott Éden talaja. Szégyenkezve kellett kivonulnia a paradicsomból.

Isten az ősevangéliumnak is tartott szavaival azonban ígéretet tesz: „És ellenségeskedést szerzek közötted és az asszony között, a te magod között, és az ő magva között: az neked fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.” (1Móz 3,15)

Bár e szavak a kísértőhöz szólnak, mégis az új teremtés reménységét tartalmazzák az ember számára.

Isten teremtő szava tehát újra testet ölt. Ezúttal nem a világ képében, hanem a vilá-
gért. Nem a végeláthatatlan kozmosz születik meg, hanem a betlehemi gyermek. A min-
denség alkotója belép az alkotott világba. Megszűnik az az óriási távolság, ami a bűn-
eset után keletkezett Isten és ember között. Ez az isteni testetöltés jelenti minden ke-
resztyén ember számára a karácsony lényegét. A hívő ember erre készül már az adventi
várakozás idején. Bár nem tud – talán nem is akar – elszakadni a világi szokásoktól,
mégsem akar elveszni azokban. Nem akarja, hogy eluralkodjanak rajta. Nem esik kará-
csonyi pánikba és nem lesz depressziós, mert az orra elől vitték el az utolsó játékot,
amit csemetéje karácsonyra követelt.

Mindezek helyett úgy ünnepel, hogy Isten üdvözítő szeretete valóban beköltözik az
ő és szeretetei szívébe.

...és lakozott mi közöttünk...

A világ lakozása...

A világ történelmi egyházai kezdik egyre komolyabban venni az ökumenét. A szó
eredete Nagy Sándorig nyúlik vissza, ahol a könnyen áttekinthető polis = város fogal-
mát felváltotta a hatalmas emberlakta birodalom – az oikumené – képe. A hellén kor
emberei voltak első ízben képesek arra, hogy fölfedezzék az emberiség alapvető egysé-
gét és a tökéletes emberséget. Ilyen értelemben a hellénizmus a reneszánsz előfutárának
tekinthető.

Az eszme tehát nagyon régi. Az ökumené törekvései felújultak. Amit hirdet, rendki-
vül rokonszenves. A gyakorlat viszont még mindig mást mutat.

Ennek szemléltetésére van egy történetem. Nagyvárad gimnazista voltam és egy ki-
ránduló csoporttal a kies bihari hegyekben, a Boga völgyében túráztam. Az autóbuzsnyi
kis csoport a legnagyobb egyetértésben vonult végig a kijelölt útvonalon. Volt közöt-
tünk egy idős latin tanár, aki minden növénynek ismerte a latin elnevezését, sőt beszélni
is tudott róluk. Sokszor köréje gyűltünk. Érdekelte, amit mond. Együtt énekeltük az
„öreg túrázó” dalát. Aztán jött az uzsonna ideje. Már nem is voltunk olyan egyek. Min-
denki fogta a kis elemózsiáját, félrevonult a maga egy-két családtagjával, ismerősével.
Szétszéledtünk.

1983-ban az Egyházak Ökumenikus Tanácsa vancouveri találkozásának zárónapján
egy hatalmas sátor alatt úrvacsoráztak a különböző felekezetek küldöttei. De mindenki
a maga körletében és szertartásával. Igaz, akkor ez így is egy hatalmas lépésnek számít-
tott.

Lám, a mi lakozásunk, közösségünk nagyon is alkalmi és ideiglenes.

Isten lakozása...?

Ő nem csak alkalmi vendég nálunk. Jézus Krisztus nem karácsonyi vendégmunkásként hazalátogató családtag. Nem egy udvariaskodó főpapi delegáció tagja. Ő azért jött, hogy lakozzék mi közöttünk. Az új fordítású Biblia szerint: „itt élt közöttünk”

Karácsonykor olyan természetes számunkra arról beszélni, hogy József és Mária Betlehembe mennek egy idegen hatalom parancsára. Időközben a várandós kismama megszüli elsőszülött gyermekét egy szerény istállóban. Hírt kapnak a pásztorok, és a napkeleti bölcsek is útra keltek már. Ez csak egy szépnek látszó történet. Hogy mi van a háttérben? Amit János is megfogalmaz a megelőző versekben. „A világban volt és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt. Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt.” (Jn 1,10–11) Bódás János fájdalmasan szép szavakkal így fogalmaz *Nem akadt hely* című versében:

„Nép a nép hátán nyüzsög Betlehemben,
s hogy jött, Akit évezredek óta vártak,
– mily szégyen ez – a vaksággal vert ember
nem adott helyet az Isten Fiának!”

Pál apostol Jézus életének ismeretében már egy letisztult tant hirdet Jézus Krisztus földön lakozásáról, áldozatvállalásáról: „Annakokáért az az indulat legyen bennetek, mely volt a Krisztus Jézusban is, A ki, mikor Istennek formájában vala, nem tekintette zsákmánynak azt, hogy ő az Istennel egyenlő, Hanem önmagát megüresíté, szolgálai formát vévén föl, emberekhez hasonlóvá lévén; És mikor olyan állapotban találtatott mint ember, megalázta magát, engedelmes lévén halálig, még pedig a keresztfának haláláig.” (Fil 2,5–8)

Íme, Isten együtt él az eltévedt emberrel. Nem Ő rendeli magához kihallgatásra a bűnös világot, hanem elküldi szent Követét az emberek közé, mert tudja, így ismerheti meg igazán a szegénységet, betegséget, gyászt, egyszóval minden nyomorúságot.

...és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya elsőszülöttjének dicsőségét...

János valóban sok mindent látott és átélt. Mint a legfiatalabb tanítvány – fiatal korából adódóan –, rajongott Mesteréért. Szeretett Jézus közelében lenni. Természetesen arról is meg volt győződve, hogy Jézus is szereti őt. Nem tévedett, hiszen a legmeghittebb pillanatokban Krisztus csak néhány tanítványt vett maga mellé és ezek között mindig ott volt János is. Gondoljunk Jairus lányának feltámasztására. De amiről itt bizonyosságot is tesz a szeretett tanítvány, az Jézus Krisztus megdicsőülése: „És imádkozása közben az ő orcájának ábrázata elváltozék, és az ő ruhája fehér és fénylő lőn...” (Lk 9,29) Bár közben elaludtak, „...de mikor felébredtek, láták az Ő dicsőségét” (Lk 9,32).

A szemtanú hitelessége, pontossága valósággal megdöbbsent bennünket. A megdicsőülés hegyén már nem egy jászol gyenge gyermeke áll, hanem a világért meghalni készülő Messiás. Útban van az engedelmesség útján, a keresztfá felé. A földi út lejárt, amint a költő írja:

Megszületett.
És élt harminchárom évet.
Én hiszem a bús csodát,
Hogy kereszten halt, feltámadott
És elevenen a mennybe szállt.
(Sipos Domokos: *Megszületett*)

János ott volt, amikor Jézus gyógyított, halott gyermeket támasztott fel, amikor arcán és ruháján a mennyi dicsőséget lehetett látni és ott volt a keresztfá alatt is.

Mire tanít bennünket János példája?

Ne csak a karácsonyi örömnépe seregeit szaporítsuk jelenlétünkkel, hanem legyünk Krisztus mellett mindenkor. Kövessük Őt bátran az év minden egyes napján!

Egy ízben Nagy Sándornak jelentették, hogy egyik katonája nagyon gyáván viselkedett az ellenség előtt.

– Mi a neved? – kérdi a remegő katonától a fővezér.

– Sándor – feleli a katona.

– Sándor? – szól reá a császár. Tudod, hogy ez az én nevem is? Hát vagy a nevedet változtasd meg vagy viselkedésedet.

Bizony sokunknak tehetne szemrehányást az Úr Jézus, mert életünk, ünnepeink nem tükrözik keresztyénségünket. Azt mondtam az elején, sokak számára a karácsony csak egy szó. Sokan vannak olyanok is, akik számára a keresztyénség is csak egy szó. Pedig egyik sem az, hanem mindkettő élet. Krisztus követése nemcsak egy anyakönyvi bejegyzés vagy egy piros betűs nap a naptárban, hanem a lelki érésért és tökéletesedésért vívott mindennapi küzdelem.

...a ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.

A Máriához intézett angyali üdvözlés szavai köszönnek vissza igénk utolsó üzenetéből. „...Örülj, kegyelembe fogadott! Az Úr veled van, áldott vagy te az asszonyok között.” (Lk 1,28)

A világ kegyelme és igazsága!

Úgy vélem, nem sok mindenről számolhatunk be, ha az emberiség életét a kegyelem és az igazság kritériuma alatt vizsgáljuk. Ezen erényeit nem nagyon gyakorolta az emberiség a történelem folyamán, csak elvétve. Nem tudom, ide tartozik-e az, hogy karácsonykor általában fegyverszünetet kötöttek és kötnek ma is az ünnep egy-két napjára. Nemcsak világpolitikai szinten, hanem az emberi kapcsolatok rendjén is. Karácsonykor nem illik lövöldözni. Otthon is békét kötnek a vitás felek. Még meghallja a szomszéd, hogy szenteste veszeksziünk (!). Azt gondoljuk, Isten ezt így várja el tőlünk. Holott ezzel a viselkedéssel önmagunk és a világ elvárásainak teszünk csak eleget. Végtelenül képmutató ez a magatartás. Mondvacsinált szeretettel botcsinálta ünneplők mindent behelyettesítenek, ami szent, őszinte és tiszta a karácsony ünnepében. Természetesen a világ hatalmas kirakatokban kínálja silány eszközeit.

Ezekkel szegül szembe Isten kegyelme és igazsága. Jelen esetben a testté lett Ige kegyelme és igazsága. Ne feledkezzünk meg a „teljes” kifejezésről, amely a maga folyamatos jelenével most is tükrözi az isteni tökéletességet. Erre a tökéletességre akar felemelni mindnyájunkat az, aki értünk alászállt.

Az élet célja oda emelkedni, ahol az ember részesévé válik Isten életének. Ezt kínálja fel számunkra a teljes isteni kegyelem. A kegyelem pedig nem más, mint a meg nem érdemelt szeretet. Nos, e szeretetnek ünnepe a karácsony.

Ami pedig az igazságot illeti: Isten azt akarja, hogy igazságának elégtétel adassék, ezért nekünk tökéletesen meg kell fizetnünk vagy saját magunk erejéből, vagy más által. (HK 12.)

Sejted már, kedves ünneplő testvérem, miért nagy áldás a világra, hogy az Ige testté lett, köztünk lakozott és élt? Amit mi életünkben, sőt még az ünnepeinkben is elrontunk, Isten igazsága helyreállítja azt.

Ünnepeld Isten világosságát! Fogadd be az Igét, a kegyelmet és az igazságot! Bódás János szavaival mondjuk együtt:

„...szennyos szívem szállásnak felajánlom:
fogadd el, Jézus, s légy Uram, Királyom!”

Ámen.

Gyere el a jászolhoz!

Alapige: Lukács 2,15–20
Bibliaolvasás: Ézsaiás 9,1–7

Ha pásztor lennél, és kétezer évvel ezelőtt éltél volna, kedves ünneplő testvérem, vajon mit tennél, ha a megszólított vagy örömhírt kapott ember csoportjába tartoznál? Hogyan reagálnál a hallott üzenetre, mi lenne az első lépésed?

Sokan azt válaszolnák, hogy nem tudják megmondani, mert ilyen élményben még nem volt részünk. Valóban nagy megrázkódtatás érte a pásztorokat, hiszen közülünk kinek jelent meg angyal az égből, hogy valami üzenetet (legyen az jó vagy rossz hír) átadjon? Mi ahhoz vagyunk szokva, hogy az embertársainktól kapjuk az üzeneteket, egy gyülekezet ahhoz van szokva, hogy lelkészétől kapja az isteni üzenetet, mert sokszor hallhatták szószékről a malakiási igét, melynek értelmében „a papnak ajkai őrzik a tudományt, és az ő szájából törvényt várnak, mivel a Seregek Urának követe ő”. (2,7)

Mások azt mondanák, hogy nem tudnak mit kezdeni az ilyen üzenettel, vagy azzal mentenék magukat, hogy ők csak egyszerű emberek, akik nem értenek az isteni üzenetekhez, nem végeztek teológiát, sőt még templomba se járnak, hiszen erre nekik nincs idejük, mert a juhok mellett való pásztorokodás állandó munkát és odafigyelést igényel, mindig jelen kell lenniük a munka mezején.

Mindezek mellett én mégis hiszem, hogy lennének olyan emberek, akik a betlehemi pásztorokhoz hasonlóan még kíváncsiságból is elmennének, félretéve minden félelmet és szorongást, és azt mondanák egymásnak: „menjünk el **mind** Betlehemig és lássuk meg e dolgot, amelyet az Úr megjelentetett nekünk” Olyan szép volt akkor a pásztorok részéről, hogy mind elmentek. Nem mondták azt, hogy küldjünk egy delegációt a tények megállapítására, vagy hogy osztódjunk kétfelé, egy része menjen be a városba, a másik meg maradjon a nyáj mellett. Mind elmentek. Jó lesz tanulni tőlük. Manapság sok keresztyén családban megvan az a lazaság, hogy csak képviseleti alapon járnak a templomba. Hagyják, hogy menjen el az idősebb generáció, mert úgymond ők már nyugdíjasok és egyéb dolguk amúgy sincsen, vagy elküldik a szülők a gyerekeiket, mert nekik úgyis vallásórára vagy kateórára kell járni és egyébként is ott kell legyenek. Aztán hazajövet a templomból köszöntik a családot az „Adjon Isten részt a könyörgésből” szokásos köszöntéssel, és jobbik esetben megkérdezik, hogy miről prédikált a pap, meg hogy hányan voltak a templomban.

Ezzel szemben milyen szép lenne, ha az „én és az én házam népe” alapon mindenki a családból eljönne a templomba, nemcsak ezen a karácsonyon, hanem minden istentiszteleti alkalmon, hogy találkozzon Isten ajándékával, Jézus Krisztussal, akit az Atya a váltságunkra és az üdvösségünkre ajándékozott nekünk.

A betlehemi pásztorok tehát fogták magukat és mind elmentek. Még út közben sem tanakodtak egymással, hogy azért jó lenne szólni az egyházi főméltóságoknak, mert azért mégis ők az illetékesek e dologban, ők kellene intézkedjenek a továbbiakról, az örömhír továbbadásáról, az ószövetségi prófécia beteljesedésének a kihirdetéséről. Vagy gondolhattak arra is, hogy a főpapok és az írástudók már előbb hozzájutottak az angyali üzenethez és be fogják jelenteni a jeruzsálemi templomban mindazoknak, akik várva várják a Megváltó megszületését.

Felolvasott igénk 16. verse azt mondja, hogy sietséggel mentek el, nem tétováztak, nem teketóriáztak, hanem siettek be a városba. Gondolhattak arra is, hogy tumultus lesz

a betlehemi jászol körül, vagy hogy mások már hamarabb eljutottak, mint ők. Nem tudhatták azt, hogy az angyalok csak nekik hozták el az öröndetes hírt. De amikor megérkeztek az angyalok által megadott helyre, akkor láthatták, hogy az istálló ajtója előtt nincs tolongó embertömeg. Kívülről szemlélve a dolgokat úgy néz ki, mintha semmi rendkívüli dolog nem történt volna. De amikor bementek az istállóba, akkor meglátták Isten ajándékát, a megígért Szabadítót, aki ott feküdt bepólyálva a jászolban, úgy, ahogy az angyal megmondta nekik. A megszületett Megváltó mellett ott volt József és Mária is.

Ó, milyen csodálatos hír, amit hallottak, és milyen csodálatos látvány, melyben részesültek. Ők voltak az elsők, akik láthatták a saját szemükkel Isten drága Ajándékát, akit küldött számunkra, elesett, bűnben fetregő és bűnökkel küszködő emberek számára. A próféták elhallgattak, az Ige testé lett, Krisztus közénk jött, az övéi közé.

Kedves testvérem, bizonyára sok karácsonyt megértél és megünnepeltél már, szeretném tőled megkérdezni, hogy mit tettél az Isten testben eljött szerelmes Fiával, hogyan fogadod Őt? János evangélista leírta, hogy Jézus az övéi közé jött, de az övéi (az akkori Izráel népe) nem fogadták be őt. Ha valaki befogadta őt, hatalmat adott, hogy Isten gyermekeivé legyenek azok, akik az Ő nevében hisznek. Gondold el, milyen szép hivatás, amelyre az Úr hív bennünket. De azokhoz is szeretnék szólni, akik már megtértek és befogadták Jézus Krisztust személyes Uruknek és Megváltójuknak. Ugyancsak János apostol írja a levelében, hogy most Isten gyermekei vagyunk, de még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. Tartsatok ki a hitben és az Úr Jézus iránti szeretetben. Fússatok meg az előttetek lévő küzdőteret, nézván a hitnek fejedelmére és bevégzőjére, Jézus Krisztusra, hogy tudjátok elmondani ti is, mint Pál apostol, hogy futásomat elvégeztem és a hitet megtartottam, nem lettem sem hitehagyott, sem szakadár.

Azt olvassuk a pásztorokról, hogy hirdetni kezdték, ami nekik a Gyerek felől mondatott. Elmondták ott az istállóban Józsefnek és Máriának, hogy milyen szép, de ugyanakkor félelmetes élményben volt részük. Elmondták azt is, hogy ez az öröm nemcsak a szülőké, nemcsak a Betlehem város lakosaié, hanem az egész népnek az öröme. Mi pedig hozzátehetjük azt is, hogy nemcsak Izráel népének az öröme, hanem minden népé és nemzeté, amely a földkerekségen lakozik, mindazoké, akik belátják, hogy Jézus földrejövetele és váltságghála nélkül mind elveszett emberek lennének és semmi reménységünk nem lenne az üdvösségünk felől. De így, ha Jézus eljött, hogy meghaljon a mi bűneinkért, akkor nyitva áll a menny kapuja és még mindig tart a kegyelmi idő azok számára, akik még nem tették meg a döntő lépést az életükben. De vigyázz, ne halogasd a megtéréseidet, Jézusnak a befogadását a szívedbe és életedbe, mert az idő, az Ő eljövetelének az ideje közel van. Ne találjon benneteket langymelegen, felkészületlenül vagy hitetlenül.

Azok, akik hallották a pásztorok beszámolóját, elcsodálkoztak rajta. Lehet, hogy azt furcsállták, hogy miért épp a pásztorokat választotta ki Isten a csodálatos örömhír meghallására és továbbadására. Gondolhattak arra is, hogy vannak Izráel népének oly emberei, akik illetékesebbek lettek volna erre a feladatra és e szolgálat elvégzésére. Mit tessel te, kedves karácsonyt ünneplő testvérem, ha Isten csodálatos eseményeket hoz nyilvánosságra számodra és veled ismerteti meg ezeket? Tovább tudsz-e adni egy isteni örömdüzenetet? Képes vagy-e elvégezni azt a feladatot, amit Isten reád bízott? Vagy mentegetőzől, mint Mózes és Jeremiás, vagy vállalod az engedelmes szolga szerepét, mint Jónás, de közben nem oda mész, ahova a küldetés szól? Sose mond azt, hogy te nem vagy képes semmire, hogy vannak náladnál felkészültebb emberek, mert te csak egy egyszerű szakképzetlen ember vagy! Akkor a betlehemi pásztorok mit kellett volna mondjanak, mennyire ellene kellett volna álljanak a Szentlélek indíttatásának és ne

menjenek sehova. De ők nem ezt tették. Nem tanácskoztak testtel és vérrrel, ahogy Pál apostol mondja, hanem elmentek mind, hogy szemtanúi lehessenek a csodálatos kijelentésnek.

Máriáról olvassuk, hogy a pásztorok által hallott ígéket megtartja és szívében forgatja. Sokat mond ez a 19. vers számunkra. Elsősorban elhitte, hogy amit a pásztorok mondtak, az mind igaz. Tudta, hogy azok angyali üzenetet adtak tovább, és úgy fogadta őket, mint ígéket. (Károli ford.) A pásztorok elmondták, hogy Megtartó született, aki Úr és Krisztus, tehát Felkent, olyan Valaki, akit sokan vártak, nemcsak Jeruzsálemben, hanem Júdeában is és Izráel minden területén az őszövétségi próféciák beteljesedését váró emberek. Egy cseppet sem gondolta Mária azt, hogy ezen írástudatlan emberek beszédét nem kell komolyan venni, hanem megtartotta és a szívében forgatta.

Te hogyan viszonyulsz a hallott ígéhez, testvérem? Elszántad-e már magad arra, hogy megtartsd Isten ígését és aszerint is élj? Ha ezt megteszed, akkor boldog keresztényén lehetsz. Az első zsolttár szavait idézve olyan leszel, mint a folyóvíz mellé ültetett fa, amely idejekorán megadja gyümölcsét, levele nem hervad el – minden munkádban jó szerencséd lesz. Máriáról még azt is olvassuk, hogy az ígéket a szívében forgatta. Nemcsak meghallgatta, megcsodálta és utána elfelejtette, hanem sokat gondolkozott rajta. Milyen jó lenne, ha az ünnep elteltével mi sem feledkeznénk meg Isten csodálatos kijelentéséről és mennyei ajándékáról, akit Jézusban, a mi Urunkban kaptunk. És ugyanúgy ne feledkezzünk meg egyetlen ígéről sem, amit akár az istentiszteleti alkalmakon hallunk a prédikáció alkalmával, vagy amit otthon olvasunk a bibliai vezérfonalból. Forgassuk mi is azokat a szívünkben, mélyüljünk el benne, gondolkozzunk el azon, hogy mi Istennek a hozzánk intézett személyes üzenete.

Felolvasott ígénk utolsó versében azt hallottuk, hogy a pásztorok visszatértek dicsőítvén és dicsérvén Istent mindazok felől, amiket hallottak és láttak, amint nekik megmondott. A szívünkben még ott csengett a mennyei kórus éneke: „Dicsőség a magasságos mennyekben az Istennek, és e földön békesség és az emberekhez jóakarát.” Egyszerűen fogalmazva azt mondhatom, hogy énekelve vonultak végig Betlehem utcáin vissza a munkahelyükre, a nyáj mellé. Éneklésük hangja betöltötte a város utcáit. Innen származik az a szokás, hogy karácsonykor, főleg falun, megtelnek az utcák Istent dicsőítő gyermek- és felnőtthanggal egyaránt. Bárcsak olyan szívből jövő és örömteli dicsőítés lenne, mint akkor régen volt. Azért voltak boldogok, mert látták saját szemükkel az Üdvözítőt. Mi is megláthattuk lelki szemeinkkel az úrvacsora kenyérében és borában ezen az ünnepen is Azt, aki kegyelemből leszállt a mennyekből minden népek üdvére. Most még annyit kell megtenni annak, aki még nem tette meg, hogy zárja a szívébe Jézust és legyen ez lelkének öröme, úgy, ahogy énekelni is szoktuk régebben az úrvacsorai záró énekünkben, most pedig befejező énekünkben, a Simeon hálaadó imájában.

Mondtam az imént, hogy a pásztorok visszamentek a munkahelyükre Istent dicsőítve. Pár nap múlva lejárnak az ünnepek, és te is, kedves testvérem, visszatérsz a munkahelyedre: az iskolások az iskolába, az egyetemisták az egyetemre, a munkások a gyárba. Szeretném hinni, hogy az ajkatokon akkor is ott lesz az Istent dicsőítő ének, és remélem, ez nem fog elhalkulni soha. Legyen az egész életünk, úgy munkanapjaink, mint hétköznapijaink, Isten dicsőítésének szánva mindaddig, amíg a mennyei kórusban fogjuk dicsérni drága Urunkat egy örökkévalóságig át! Ámen.

Mária és József karácsonya

Alapige: Lukács 2,4–7
Bibliavolasás: Ézsaiás 9,1–7

I.

Augustus, az első római császár (Kr. e. 27– Kr. u.14) parancsolatából sokan mentek Betlehembe is az összeírásra. Názáretből Máriának és Józsefnek szintén Betlehembe kellett utaznia, mivel a császári rendelet rájuk is vonatkozott. Abban az időben az emberek még nem ünnepelték a karácsonyt. Ezért történhetett az, hogy amikor Mária és József a betlehemi utcákon holtfáradtan kopogott házról házra, hogy szállást kapjon, az emberek bezárkóztak, és szívtelenül utasítottak vissza mindenkit, még a gyermeket váró édesanyát is. Annyira nem törődtek sem a várandós anyával, sem a születendő gyermekkel, hogy tőlük akár el is pusztulhattak volna a szénfekete éjszakában. Végeredményben ekkor teljedesett be először az örökkévaló Isten Igéje: „A övéi közé jöve, és az övéi nem fogadák be őt.” (Jn 1,11) De legvégül mégis akadt egy jóindulatú ember, aki megengedte, hogy sziklabarlang-istállójában letelepedjenek.

Lagerlöf Selma, Nobel-díjas, svéd író nő „Krisztus-legendái” szerint az első karácsony éjszakája egy különleges, páratlan éjszaka volt. Azon az éjszakán a sűrű sötétség miatt az emberek nem ismerték fel egymás arcát. Ugyanakkor olyan mély volt a csönd körös-körül, hogy messziről hallatszott a hegyi csermely kristálytisza csobogása. A megemlített legenda arról is beszámol, hogy a barlang-istálló hideg és sötét volta miatt József elindult tüzet keresni a lidérces éjszakában.

II.

A felolvasott ige szerint a rideg istállóban „betelének az ő szülésének napjai. És szülé az ő elsőszülött fiát...” (Lk 2,6b–7a) Ezt a csodálatos eseményt Mikeás kispapja előre megjövendölte: „De te, Efratának Bethleheme, bár kicsiny vagy a Júda ezrei között: belőled származik nékem, a ki uralkodó az Izráelen; a kinek származása eleitől fogva, öröktől fogva van.” (Mik 5,2)

Azon a páratlan éjszakán nem csupán Mária szülésének napjai teltek be, hanem betelt az idő, Isten ígéretének az ideje, hogy megszülessen az asszony megígért magva. Ezért ez a szülés azt jelentette, hogy Isten megjelent testben. Kilépett örök dicsőségéből, szolgálomát, emberformát öltött magára, hogy beteljesítse ígéretét.

Amikor az istállóban Mária szívére szorította gyermekét, a kis „rózsabimbót”, vajon tudta-e, hogy kicsoda az ő elsőszülött fia? Vajon tudta-e, hogy mi lesz ezzel a gyermekkel? Szelíd arcába köpnek majd. Ártatlan fejére töviskoronát tesznek majd. Áldó kezét átalszegezik majd. Vonagló testét keresztfára feszítik majd. És halálában is szerető szívébe dárdát döfnek majd a durva vitézek és elvetemült pribékek.

Isten az Ő egyszülött Fiát a világ legpáratlanabb erejére, az édesanyai szív szeretetére bízta. Ennek tulajdonítható, hogy Mária a didergő, pöre „rózsabimbót” az ölébe vette, megszoportatta és bepólyálta meleg ruhákba, nehogy megfázzon, megsérüljön a pöttyömnyi gyermek. Abban a kietlen, zord állapotban jó és hasznos dolog lett volna egy kicsi bölcső. De mivelhogy a rideg pajtában nem volt olyasmi, Mária a jászolba fektette szeretett gyermekét. Tudjuk, hogy a jászol nem embernek való hely. Ha történetesen a mi gyermekeink, unokáink ilyen mostoha körülmények között születnének, akkor elvi-

selhetetlen bánat, szívfájdalom marcangolná a lelkünket. De voltaképpen a karácsonyi gyermeknek ez a sors jutott osztályrészül. Felnőtt korában is sivár, kietlen élethelyzetek áldozata volt Ő. Ezért nem véletlenül mondta az Őt követni akaróknak az alábbiakat: „A rókáknak barlangjuk van, és az égi madaraknak fészükük; de az ember Fiának nincs fejét hová lehajtania.” (Lk 9,58)

Ma sincs helye a karácsonyi gyermeknek az emberi szívekben! Szívünkben mindkinek van helye: a képmutató szomszédnak, mulandó cimboráknak, koccintó barátoknak, de ennek a gyermeknek nincs helye. Csak elrontaná, unalmassá tenné ünnepi szórakozásunkat! Sajnos, ma is időszerű a neves papköltő vallomása, megállapítása:

Úr Jézus: sok vak szemnek
most is gyermeknek látszol,
mint akit foglyul ejtett
a betlehemi jászol.

Éltető erőd még a
világot át nem járja,
mert magadra hagy néped
hús templomokba zárva.

Jászolból, kőből, könyvből
lépj ki! Szüless meg bennünk,
hadd *éljük* a karácsonyt,
ne csupán ünnepeljünk!
(Bódás János: *Bennünk szüless meg, Jézus*)

III.

Testvéreim, hallottuk az ígét. Hallottuk Mária szeretetének páratlan megnyilvánulását. Mi, karácsony áldott ünnepén, mibe pólyálhatjuk be a betlehemi Kisdedet? Szeretünk ereje elkopott, kifakult. Hitünk pengéje kicsorbult, megrozsdásodott. Alázatunk fénye kihuny, megüresedett. És jóságunk lángja ellobbant, szertefoszlott. Így csak bűneink vannak a napkeleti bölcsek dús ajándékai (arany, tömjén, mirha) helyett. Ilyen körülmények között semmit sem adhatunk Neki, csak a bűneinket.

Hieronymus, a Biblia első latin fordítója beszélgetett egyszer lélekben a betlehemi jászol előtt térdelve a gyermek Jézussal. Ő maga írta le ezt a következőképpen: „Ah, Uram, hogy fázol, milyen kemény a fekhelyed, s mindez érettem! Miként hálálhatom meg neked? S akkor mintha így válaszolt volna a Gyermekek: Semmit sem kívánok úgy Hieronymus, mint azt, hogy énekelj: Dicsőség legyen a magasságban Istennek! Így folytattam: Kedves Jézus, valamit adnom is kell neked, hadd adjam hát oda minden pénzemet! A Gyermekek így válaszolt: Hiszen enyém a menny meg a föld, nincs rá szükségem, add oda nálad szegényebb embereknek. Ezt úgy veszem, mintha nekem magamnak adtad volna. Majd így folytattam: Kedves Jézus, szívesen megteszem, de néked is hadd adjak valamit. Mire a Gyermekek ezt mondta: Kedves Hieronymus, add hát nekem a bűneidet, a nem tiszta lelkiismeretedet és a kárhozatot, ami rád vár. Megkérdeztem: és mit akarsz tenni velem? Jézus így válaszolt: magamra akarom venni, bűneidet el akarom hordozni, és meg akarok bűnhődni értük, lelkiismeretedet pedig meg akarom tisztítani, és a kárhozatot számodra üdvösséggé akarom változtatni.”

Testvéreim, még ma adjátok oda bűnös szíveteket Jézusnak s „...azon örüljétek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben.” (Lk 10,20b). Ámen.

Prédikáció óesztendei istentiszteletre

Id. Mátyás Árpád

Csokaly

Óember vagy újember?

Alapige: Máté 9,16–17

Bibliavolasás: Máté 9,9–15

Ma a világnak szilvesztere van, Isten népének pedig elcsendesedése az Úr előtt. A világ szórakozva, mulatozva akar szabadulni a múltjától és újat kezdeni a saját vágyai szerint, bízva a saját képességeiben. Isten népe ilyenkor hálát ad Istennek az elvett javakért, de hálát ad a nehézségekért és a szenvedésekért is, mert tudja, hogy Isten mindezzel az ő gyermekei javát munkálta. Isten népe is újat kezd, de nem a saját ereje és bölcsessége szerint, hanem a Jézus Krisztusban kapott kegyelem által, Isten szeretetében bízva indul el az új esztendőbe. Isten népe ezért nem mulatva és szórakozva zárja a múltat, hanem Isten iránti hálával és reményteljes, boldog örvendezéssel, mint ahogy ezen a mai estén mi együtt tesszük ezt az Úr előtt.

Így nézhetünk vissza az elmúlt időre és vehetjük számba bűneinket, mulasztásainkat Istennel és egymással szemben, és láthatjuk igazán az idő és a saját életünk mulandóságát, amint az ének mondja: Úgy elmúlunk, mint a gyors áradat. Így jut eszünkbe Isten vigasztaló igéje is: Ha csak ebben az életben reménykedünk a Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk, ámde Krisztus feltámadott a halottak közül. (1Kor 15,19–20a) És szól a bátorító ige: És a világ elmúlik és annak kívánsága is, de aki az Isten akarátát cselekszi, megmarad örökké.

Ezért számunkra ez az este nem a kikapcsolódásé, hanem a bekapcsolódásé, mert odacsatlakozunk a világban élők azon közösségébe, akik együtt imádják az Urat és együtt hallgatják az Ő Igéjét. Így kapcsolja magához a mi szíveinket az Úr Jézus Krisztusért és hív minket a Vele való közösségre, amely itt csak elkezdődik, de majd az Ő országában teljességre jut. Ezért ma este is így hívott magához: jöjjetek én hozzám mindnyájan, akik megfáradtatok az óévben és én nyugodalmat, békességet adok nektek az új évre.

A felolvasott alapige tanítása mindig időszerű, de ma alkalomszerű is: Senki sem vet pedig új posztóból foltot az ócska ruhára, mert ami azt kitoldaná, még elszakít a ruhából és nagyobb szakadás lesz. Könnyen megérthető, hogy ez a kép a mi életünkről szól. Óemberi életünket nem szabad csak úgy toldozni, foltozni. Az óember képtelen megújulni, mert az új életre csak az Úr Jézus Krisztus által lehet eljutni, ahogyan Isten országába is és ezt maga Jézus mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához csakis énáltalam.”

Ha magától értetődő, hogy az ócska posztó szakadását az új posztóból való folt csak még jobban elszakítja, világos kell legyen az is előttünk, hogy Isten az élő és ható Igéjével nem foltozni akarja életünket, hanem új, fehér ruhával, új, tiszta étellel akar minket megajándékozni. Nikodémusnak Jézus ezt így mondta el: Szükség néktek újonnan születnetek. Pál apostol erről így ír Titusznak (3,4–7). De mikor a mi megtartó Istenünknek jóvolta és az emberekhez való szeretete megjelent, nem az igazságnak cselekedeteiből, amelyeket mi cselekedtünk, hanem az Ő irgalmasságából tartott meg minket az újjászületésnek firdője és a Szentlélek megújítása által, melyet kitöltött reánk bőséggel a mi megtartó Jézus Krisztusunk által, hogy az Ő kegyelméből megigazulván, örö-

kösök legyünk az örök élet reménysége szerint. Ne akarjuk tehát saját erőnkéből megújítani a mi életünket, mert úgysem tudjuk, sok be nem tartott újévi fogadás is figyelmeztet erre, ahogyan sokan próbálkoznak vele saját erejükéből, de nem megy.

Természetesen nem maradhatunk benne a múltban és nem élhetünk benne továbbra sem. Le kell tennünk a kereszt alá. Így nem húznak emlékeink vissza a múltba, sem a jók, sem a rosszak. Van akinek a múltja teljesen beárnyékolja az életét, ha nem tudta azt Jézus keresztje alá tenni. Az ilyenekből lesznek azok, akiknek a jövő az életüket szétszakítja, mert nem tudnak a mindennapok valóságában élni, nem találják feladataikat, helyüket. Nincs reménységük és nem látnak biztos célt az életükben. Reményvesztett emberekként depressziósok és tehetetlenek lesznek. Így esnek bele a Sátán csapdájába, ami öngyilkosságba kerget és ez a kárhozat.

Isten mindennap megújuló kegyelme nekünk más életet készített, ahol van célja az embernek és van egy Isten által ígért és elkészített jövője már itt a földön is és odaát is. Az életnek beszéde, az élő és éltető Ige által Isten munkálja bennünk az életet és megerősít bennünket a biztonságot adó hármastámasz által, ahogyan Pál apostol a szeretet himnusza utolsó versében mondja el: Most azért megmarad a HIT, REMÉNY, SZERETET, e három, és ezek között pedig a legnagyobb a szeretet. A legnagyobb szeretet Isten szeretete, a soha el nem múló szeretet, mert Ő előbb szeretett minket és már 2000 évvel ezelőtt az Ő egyszülöttjét keresztre adta. Így lett ez a szeretet szabadító tette. Így lehetünk mi Jézusnak mai tanítványai, akik számára Isten Jézus Krisztus által új életet ad. Így érthetjük meg, hogy bűneinkre van bocsánat, mert Jézus a bűnösöket megtérésre hívja, hogy a bűn által Tőle elszakadt életünk, bár nem foltozható, de a megtérésben új élet nyerhető a hitre jutás által. Ez a hit nem azt mondogatja, mint a gőzmozdony. A gőzmozdony ugyanis amikor az emelkedőn megy, akkor lassan erőlködve mondja folyamatosan: JAJ ISTENEM, MOST SEGÍTS! Amikor az ereszkedőre ér és elindul lefelé, akkor könnyedén gyorsulva szaporán mondja folyamatosan: Ha segítesz, ha nem is, megyek én már magam is. Aztán jön az újabb emelkedő, majd az újabb ereszkedő és a mozdony mindig ugyanazt ismételteti. Az emberi élet útja is sokszor nehezebb, majd könnyebb lesz. Nem állandó a nehéz és nem állandó a könnyű sem, hanem váltakozik. Isten segítsége nélkül a felfelé haladó, egyre nehezebb úton elfogy az erő, de a lefelé vivő, azaz a könnyű út sem veszélytelen, mert ezen az úton elromolhat a fék. Így mindkét állapot végzetes lehet.

Hogy milyen is volt a mi hitéletünk az ősztendőben és milyen utat jártunk végig? Ezt csak személyesen lehet számba venni és az Úr előtt megvallani. Hányszor fohászkodtunk csak így: Jaj Istenem, most segíts! És hányszor feledkeztünk el az Ő segítségéről, amikor már könnyebb lett az élet? Amikor a gondok szűntek, csábított a könnyebb élet, gondoltunk-e arra, hogy a gondtalan, könnyű élet Isten nélkül milyen hamar könnyelművé válhat? Nem vettük-e észre magunkban, hogy ritkul az imádság, elapad az Isten utáni vágyakozás, nem vágyunk Igét hallgatni, Bibliát olvasni, nem vágyunk Isten útján járni? Milyen szomorú lenne így érkezni el az óév estéjéhez és így menni tovább.

Az ige arra is figyelmeztet, hogy a mi életünkben nem az elavult régít akarja kijavítani Isten, nem egy megjavított életet ad, hanem teljesen új életet, teljesen új tartalommal. Erre mutat rá Jézus, amikor azt mondja: Új bort sem töltöttek ótömlőkbe, máskülönben a tömlők szétszakadoznak és a bor kiömöl, a tömlők is elvesznek. Ha gyülekeztünk népe úgy akar élni, hogy a megszokások rabjaiként nem vágyik új tartalomra, az Ige naponta megújító tartalmával megtelni nem akar, sem Jézus Krisztusban nem akar új életet nyerni, akkor semmi kétség nincs arra nézve, hogy el fog pusztulni.

Sajnos, őseink élő hite megkopottá lett a mi időnkben, sőt lassan mintha el is fogyott volna az új nemzedék életében. Egyre több az üres pad istentiszteleteink alkalmával és így bár az élő és ható Ige az emberek szívét célozza meg, az üres padoknál a földre hull és onnan visszatér ahhoz, aki elküldte és nem tudja megtenni azt, amiért Isten küldte el hozzánk. Ahogyan az eső a földet termékenyíti meg, úgy a befogadott Ige az emberek életét tenné termékenyvé a mennyei gyümölcsök termésére. Az egyház teste mint óposztó szakadozik és hiába foltozzuk, a szakadás egyre nagyobb lesz rajta.

Isten teljesen új életet akar adni egyre több ember szívébe és mint jó Gazda, aki tudja, mi a leghelyesebb, aszerint cselekszik, mert tudja a megfellebbezhetetlen igazságot, amit az Úr Jézus így mondott a tanítványainak: Hanem az új bort új tömlőkbe töltik és mindkettő megmarad. Isten Igéje ezért a mi emberi akaratumkat is megcélozza és ha ellenállást tapasztal, Ő nem akarja ránk erőltetni az Ő akaratát, de ha engedünk Neki, engedünk az Igének, elkezdí és véghez is viszi bennünk akaratát és új emberré tesz. Ő mindenkinek új életet akar adni és azt állandóan erősíteni. Ézsaiás próféta biztatása kell eszünkbe jusszon, aki által azt mondja az Úr: Erőt ad a megfáradtagnak és az erőtlének erejét megsokasítja.

Azért is szükségünk van Isten Jézus Krisztusban megújító kegyelmére, mert rólunk és szívünkről, romlott természetünkről a Biblia mondja ki a teljes igazságot, hogy mi lakozik a mi szívünkben és mit várhat az az ember, aki csak a szívére hallgat: Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyságok, káromlások. Ezek megfertőztetik az embert, de énekelni lehet az éneket:

Új szívet adj, Uram énnekem,
Új szívet adj, én Istenem.
Amely csupán csak teérted ég
S véled jár szüntelen,
Csak véled szüntelen.

Nyájas, vidám, szelíd, jó szívet,
Mely, Jézusom, te lakhelyed,
Hol egyedül a te hangod szól,
Mely véled van tele,
Csak véled van tele.
(MRÉ 475)

Ezt imádkozva kell énekelni és énekelve imádkozni, hogy amint az új tömlő megtartja az új bort, Isten megújító Szentlelke által megtartassunk a teljes váltság napjára. Csak nagyon vigyázzunk, hogy ne tegyük lehetetlenné azt, hogy Isten megajándékozzon az Ő drága Szentlelke gyümölcseivel, amelyeket Pál apostol a Galáciaiabeliekhez írt levele 5. részének 22. versében felsorol: „De a Léleknek gyümölcse: szeretet, öröm, békeesség, béketűrés, szívenység, jóság, hűség, szelidség, mértékletesség.” És bátran mondhatjuk, hogy ezekre valóban vágyakozik az ember. Csupán az a baj ezzel, hogy mindig másoktól szeretnénk ezeket megkapni. A valóságban azonban ezek éppen bennünk kell megteremjenek. Ezt nekünk ígéri és adja is Isten az Ő Fia, az Úr Jézus Krisztus által, mégpedig azért, hogy csordultig tele legyen ezekkel a mi szívünk és hogy mások felé kiáradhasson. Így áradnak szét ezek a Szentlélek által Jézus tanítványain keresztül sok ember felé ebben a bűn átka sújtotta világban. Választhatjuk a tanítványságot követvén Jézust, vagy járhatjuk a magunk útját, de tudnunk kell, hogy ezek az utak

egymással ellentétes irányba visznek: Istenhez, vagy el Istentől. Azt mondja ezzel kapcsolatosan Jézus: Vagy legyetek jó fák és teremjeteK jó gyümölcsöt, vagy legyetek romlott fák és teremjeteK romlott gyümölcsöt, mert gyümölcseről ismerik meg a fát. (Mt 12,32b–33)

Jézus a VAGY–VAGY, tehát választás elé állítja az Ő tanítványait és teljesen kizárja az IS–IS lehetőségét. Óember és újember nem létezhet együtt, amint az óév és az új év sem létezhet együtt. A Heidelbergi Káté 89. kérdése szerint az óember megöklése állandó kell legyen Jézus követőinek az életében. Állandóan szívünk szerinti belső kényszerből kell bánkódnunk az óemberből előtörni akaró bűnök miatt, hogy azokat teljes szívünk szerint tudjuk gyűlölni, utálni és ellenállni azoknak. Hogy ezt örömmel tudjuk megtenni! Azzal az örömmel, amit Isten bátorító Igéje tett a szívünkbe, hogy egyre inkább csak az örök élet beszédének és az Úr Jézus Krisztusnak tudjunk engedelmeskedni.

Az ónak kell elmúlnia és nem az újnak megavulnia. Az évek sorban múlnak, ahogy a generációk is követik egymást. Itt a földön nekünk csak egy életünk van a múlt időben és ennek egyszer a végére érkezünk. Ha helyes volt a választásunk, Isten országában folytathatjuk. Már Mózes által választás elé állította Isten az Ő népét és azt mondta nekik: Előtökbe adtam az áldást és az átkot, a halált és az életet. Válaszd azért az életet! Jézus azt mondta tanítványainak: Én vagyok a juhoknak ajtaja, majd A jelenések könyvében mintha folytatná: Íme, adtam elődbe egy nyitott ajtót, melyet senki be nem zárhat. Látod magad előtt ezt a lehetőséget? És akarsz is? Semmi akadálya, csak választanod kell! Ha az élet Urát választottad, akkor Ő elvezet a földi életút végére, amelyre ha akkor visszanezel, ahogy azt Pál is tette, majd vele együtt elmondhatod, amit Ő mondott a Timóteushoz írott második levele negyedik részének 7. és 8. versében. „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam: Végezetre eltétetted nekem az igazság koronája, melyet megad nekem az Úr ama napon, az igaz Bíró.”

Imádkozzunk ezért a hitbizonyosságért, hogyha már van, megerősödjünk benne, ha pedig nincsen, kérjük igaz hittel, mert Ő örömmel megadja mindazoknak, akik vágyva várják az Ő megjelenését. Imádkozzunk azért, hogy legyen olyan bizonyos számunkra az örök élet, amit az Ő megjelenése hoz el nekünk, mint amilyen bizonyos, hogy új évet hoz az egész teremtett világnak a következő nap, amit ha az Úr akarja és élünk, mi is megérünk és kérhetjük arra Isten gazdag áldását! Ámen.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

IV.

Az elégtelenség-érzés okozta fáradtság^{*}

Ha a fenti címet a lélektan nyelvén fogalmaznám meg, így hangzana: *A kisebbségi komplexus nyomása alatt érzett fáradtság*. Amikor krónikusan, szinte betegesen úgy érzem: nem vagyok az, akinek lennem kellene. Nem ritka dolog ez és nem azok tulajdonsága, akik *jogosan* érzik elégtelenségük magukat.

Két óriás életéből veszem a példát: Mózesből és Jeremiástól.

Az Úr azt mondta Mózesnek:

„– Most azért menj! Elküldelek a fáraóhoz, vezesd ki népemet, Izráel fiait Egyiptomból!

Mózes azt felelte erre Istennek:

– Ki vagyok én, hogy a fáraóhoz menjek, és kihozzam Izráel fiait Egyiptomból?” (2Móz 3,10–11).

Ha tovább lapozunk a Bibliában, olvashatjuk, hogy Mózes szinte vitába keveredik Istennel:

„Akkor ezt mondta Mózes az Úrnak:

– Kérlek, Uram, nem vagyok én ékesen szóló. Ezelőtt sem voltam az, de azóta sem vagyok, hogy szolgáljaddal beszélj. Sőt nehéz ajkú és nehéz nyelvű vagyok én.

De az Úr ezt mondta neki:

– Ki adott száját az embernek? Ki tesz némává vagy süketté, látóvá vagy vakká? Talán nem én, az Úr?! Most azért menj! Én leszek a te száddal, és megtanítalak arra, hogy mit beszélj!

De ő azt felelte:

– Kérlek, Uram! Küldj mást, akit küldeni tudsz!” (2Móz 4,10–13)

Jeremiás próféta pedig így vall:

„Így szólt hozzám az Úr igéje:

– Mielőtt megformáltalak az anyaméhben, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, megszenteltelek, népek prófétájává tettelek.

De én ezt válaszoltam:

– Ó, Uram, Uram! Hiszen nem értek a beszédhez, mert fiatal vagyok!

Az Úr azonban ezt mondta nekem:

– Ne mondd, hogy fiatal vagy, hanem menj, ahova csak küldelek, és hirdesd, amit csak parancsolok! Ne félj tőlük, mert én veled leszek, és megmentelek! – Így szólt az Úr.” (Jer 1,4–8)

Az Ószövetség két óriási alakjához még odatehetném a két oszlop-apostolt, Pétert és Pált. Amikor Jézus elhívja Simon Pétert és azt mondja neki, hogy ezentúl nem halat fogsz, hanem emberhalász leszel, riadtan elkezd hátrálni, majd kiesik a csónakból és azt mondja: *Uram! Eredj el tőlem, mert én bűnös ember vagyok!* (Lk 5,8) – Ez is az elégtelenség érzése. A bűnösség, az elégtelenség, a nyomorúság érzése. Jézus nem hagyja

^{*} Gyökössy Endre: *Orvosság a fáradtságra*. Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

Pétert, addig farigcsálja, míg az lesz, aki – köszikla. Ugyancsak az elégtelenség érzése vezette Pál apostolt, amikor a második korinthusi levélben elkezdí panaszolni az Úrnak, hogy tövis adatott a testébe; a sátán angyala gyötri. Háromszor kérte az Urat, hogy vegye el. És Isten mit mond erre? *Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.* (12,9)

Ákárhogy is vesszük, Pál apostol itt azt mondta: – Így nem fog menni, Uram, ezzel a testi nyavalyával! Az Úr azt feleli: – Dehogynem! Mert Én veled vagyok! Ne érezd elégtelened az erödet, mert elég neked az én kegyelmem!

Érdekes kísérletet végeztek az egyik leghíresebb angliai egyetem néhány neves szociálpszichológusa, akik az ember társadalomba „épültségét” vizsgálják. Az angol egyetemek végzős évfolyamainak helyzetét mérték fel, és a professzoroknak is kérdőíveket adtak. Efficéket kérdeztek: Szokott-e kimerültséget érezni, ideges-e, rosszul alszik-e, fáradékony-e, dühös-e? – és a sok kérdés közé elbújtatták, amire igazán kíváncsiak voltak: *Van-e kisebrendűségi érzése?*

Meglepő eredményt kaptak: a diploma előtt álló egyetemi hallgatók *háromnegyede*, hetvenöt százaléka vallotta, hogy igen, krónikus elégtelenség-érzése van. És ami még meglepőbb volt: a professzorok hetvenöt százaléka is! – Tehát nincs tudományos előmenetelhez vagy a tanulmányok elvégzéséhez kötve: a nagy tudású, bölcs professzorok közül megközelítően ugyanannyian küszködnek kisebrendűségi érzéssel, mint a diploma vagy érettségi nélküliek közül. – Tehát ne riadozzunk, ha ez az érzés egyszer benünket is megrohan. Hisz Mózeset, Jeremiást, Pétert, Pált is megérintette.

Szeretném ezt a képletet egy tipikus esettel megvilágítani. Egy szimpatikus, vékony alkatú, középtermetű, magas állású férfi is eljutott az elégtelenség érzésének krónikus fajtájához. Azt érezte, hogy nem érdemes élni, ugyanakkor állandó fáradtságról, állandó restancia-érzésről, ingerlékenységről, álmatlanságról panaszkodott. A kérdésre, miért hajtja ennyire magát, így fogalmazta meg a választ: A mai világban a fő bűn nem a Tízparancsolat megszegése, hanem a *sikertelenség*. Akinek nincsenek sikerei, az nem is ember.

Sok minden kiderült életét feltáró beszélgetés alatt: mivel koraszülött volt és gyöngge, inkubátorban ápolták, és ezt a kezdeti gyöngeségét megtartotta. Láttam, hogy törekeny termetű, kicsit tán idegileg is érzékenyebb, nehezebb szerepekben nehezebben viszi az életét előbbre. Kevesebb pszichikus energiája volt, mint másoknak. Tehát már eleve „mínusszal” indult az életbe.

Ugyanakkor édesapja hatalmas, robusztus ember volt; ő édesanyjától örökölte gyöngge alkatát és az aránylag kevés energiáját. Apja, aki nagy munkabírású, életerős ember volt, állandóan csúfolta a fiát: Na, te anyámasszony katonája, már megint nem bírod, már megint bóbiskolsz? Hát én a te idődben... – Isterjük ezt az alkatot: Bezzeg amikor ő... – Ez az apa nem nézte, hogy nemcsak tőle származik az a gyermek, hanem filigrán, törekeny kis feleségétől is. Előtte is csépelte a fiát, az asszony pedig nem tudta eléggé megvédeni. Az apa állandóan példálódzott az erősebb, több energiával rendelkező fiúrokonokkal: „Bezzeg azok! Te pedig ilyen nyim-nyám vagy, ilyen...” – és mondta a magát.

Erre a szegény gyenge fiúra iszonyatosan rányomódott az apa negatív kritikája és a sok „bezzeg-ember” Annyira, hogy ez modell-magatartássá vált nála. Már felnött volt, állásba került, és folyton a bezzeg-emberekre nézett. Mindig fölfelé hasonlította magát, hogy „Bezzeg azok tudják, akkor nekem is bírnom kell”

Ráadásul apja olyan munkahelyre tuszkolta be, amitől irtózott – külkereskedelmi üzletkötőnek. Pedig zenész szeretett volna lenni vagy könyvtáros. Hagyják őt bebűjni a könyvek közé – de neki utaznia meg folyton tárgyalnia kell. A közgazdaság számára

teljesen távoli, idegen, mindig belefáradt. Képzeljünk el egy introvertált, kis törekeny embert, aki elmélkedni szeret, befelé fordulni, de akit az élet napról napra arra kényszerít, hogy extrovertáltan, kifelé fordulva éljen, üzleteket kössön, amikor ő legszívesebben régi kódexeket rakosgatott vagy olvasgatott volna! – Így került bele a lelki fáradtságba, altatóval se tudott aludni, teljesen lesüllyedt a mélyéig, ami már-már depresszió volt. Elmondta, hogy gyakran gondolt arra: jobb volna nem élni, mint élni. (Finoman fejezte ki, hogy az öngyilkosság gondolatával foglalkozott.)

Szójátéknak hangzik, amit ennek az illetőnek mondtam, de nem az:

– Két dolog közül tud választani: az állandó *elfogódottság* vagy a biztos *elfogadottság* érzése között. Állandóan elfogódottan élni, mert más többet produkál, mert külön, mert előbbre van, mert más ennnyit bír, én csak ennnyit bírok – mindez állandó kisebbségi elfogódottságot, behúzódnasságot, riadtságot eredményez. Az *elfogadottság* érzése viszont ez: engem Isten így is szeret! Nekem nem öt talentumot adott, csak hármat, de én a hárommal hűséges vagyok – ez meghozza a belső békét és egyensúlyt! Én is vagyok valaki, hát hogyan lennék valaki, amikor *úgy szerette Isten a világot, hogy megszüllött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen* (Jn 3,16).

Megbeszéltük ezzel a fáradt emberrel, hogy ő az a valaki, akinek nem kell elvesznie és nem kell az öngyilkosság gondolatával foglalkoznia, mert Isten őt így fogadja el, amint van. Ezzel a törekeny alkattal, ezzel az érzékeny idegrendszerrel és gyengeséggel, ami esetleg csak napi öt óra munkálkodást bír (a többi már vonszolódás). Nagyon örült, amikor azt mondtam:

– Ugye tudja, hogy magából csak egyetlen példány van? Mindenki egyedi ember, egyedi idegrendszerrel, egyedi fizikummal. Magát helyettesíteni esetleg lehet, de kicserélni nem. Magából egy van, akárhány ember él is a Földön! Kérem, találja meg, hogy ennek az egyedi embernek, aki maga, mit és mennyit kell elvégeznie, mindenféle kisebbségi érzés nélkül. Tudja-e, hogy Isten tenyerén van, így, ilyen „nyamvadtan”, ahogyan ön mondja. De Isten magáért adta a Fiát!

Ez a férfi azt is megértette, hogy Isten nem a teljesítményekre néz, hanem arra, hogy pontosan annyi talentummal gazdálkodjam, amennyit kaptam (ha kevesebbet adott, kevesebbet tudok).

Annyit mondtam még ennek a magába roskadt kis embernek:

– Nem az a baja, hogy azt tette, ami magától telik, hanem azt is szeretné elvégezni, ami magától nem telik, pedig azt Isten sem kívánja. Ne akarjon Isten föléd kerekedni, többet kívánni magától, mint amit Ő kíván! – Erre meghökken.

Csöndesen kérdezem: nem az a mi bajunk sokszor, hogy olyat is magunkra veszünk, amit Isten nem tesz ránk?! Mert amit Isten rak ránk, ahhoz erőt is ad. Ahhoz nem ad erőt, amit én veszek magamra. Azt mondja: depressziós leszel, összeroppansz, ha minden áron még két létrafókkal följebb akarsz kerülni annál, mint ahova én szántalak téged. Én három talentumot adtam neked: nem kérem, hogy öttel számolj el.

Aki attól roppan össze, hogy három helyett öt talentumot hajszol, nem Isten akaratából, hanem saját akaratából roppan össze. Isten ellenére, mert olyat követel magától, amit Isten nem! Ha van kegyes öngyilkosság, akkor ez az! – Mondtam is drága törekeny barátomnak, hogy ő bizony már régen öngyilkolja magát. Azonnal megértette, mire gondolok.

Ennek a bajba került fiatalembernek aranyos felesége volt, csodálatos asszony, aki maga is rendkívül aggódott férje állapota miatt. Megkértem, írja össze férje pozitív tulajdonságait, amit a házasságuk alatt tapasztalt. Azt felelte: „Boldogan!” – és meg is tette. Utána a fiatalember nagy szemekkel nézett rám:

– Bandi bácsi, mi minden jót írt össze rólam a feleségem!...

– Higgye is el neki! – mondtam. – Ha nekem nem hiszi, higgye el neki. És ne legyen többé elégtelenség-érzése. Lelki szemferdülése van, ha mindig csak a mínuszokat látja, a pluszokat nem. Lám, felesége jól látja, hát higgye el neki.

Végezetül adtam neki egy igét: *Nem mintha önmagunktól mintegy a magunk erejéből volnánk alkalmasak... a mi alkalmasságunk az Istentől van.* (2Kor 3,5) Nem neki kell inaszakadtáig teljesítenie, van, Aki megtámogatja. Majd egy kis cédulára leírtam vele: *Nem elfogódott, hanem elfogadott vagyok!* – Megkértem, hogy tartsa ezt a cédulát az éjjeliszekrényén vagy a Bibliájában, és minden reggel olvassa el. *Nem elfogódott, hanem elfogadott vagyok* – Istentől és magamtól. Mivel Isten elfogadott annak, aki vagyok, én is elfogadom azt a valakit, akit Isten elfogadott. Isten kipótolja a magam erőtlenségét, megáldja és nem követel többet, mint amennyit bírok.

Azóta ez az ember boldogan, kiegyensúlyozottan él. Ráadásul a munkahelyén felajánlottak neki egy megürült könyvtárosi állást, amit lelkesen elfogadott. Ez ugyan nem számít vezető beosztásnak, nincs semmi hatalma, rangja, és a fizetése is kevesebb lett – de mit számít mindez? Böven megéri, hogy végre ott van, ahova Isten szánta.

Nem restelkednünk kell, ha elégtelenség-érzésben szenvedünk, hiszen Mózes, Jeremiás, Péter és Pál is abban szenvedett – de ne törődjünk bele! Mit mond Isten Mózesnek? *Eredj, ÉN megyek veled!* Mit mond Jeremiásnak? *Szólj, majd ÉN beszélek a te száddal!* – Péternek? *Simon, Simon, íme, a Sátán kikért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited: azért, ha majd megtérsz, erősítsd atyádfiait.* (Lk 22,31–32) Pálnak? *Elég neked az én kegyelmem!* Írjuk fel mi is egy kis cédulára:

Nem elfogódott, hanem elfogadott ember vagyok! Isten elfogadott embere vagyok, és Ő Szentlelkével kipótolja az én erőtlenségemet.

Ezt keresni, kérni, megköszönni kell. Ha igazán megértettük, akkor nem leszünk annyira fáradtak!

Urunk! Bocsáss meg nekünk, hogy egyfolytában zúgunk-búgunk, pörgünk, rohan-gálunk – és még mi csodálkozunk, hogy bukdácsolunk és eljutunk a teljes kimerültségig.

Urunk! Adj lazítottabb életformát! Add, hogy a térdeinken tudjunk imádságban lazítani, és életünket a Te kezébe tenni!

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Az igazi várakozás

Alapige: Máté 25,1–13

Egész évben az utolsó időkről szóltak a bevezetők. Arról, hogy a keresztyén ember mindig fel kell legyen készülve arra, hogy bármikor találkozhat azzal az Úrral, aki számon kéri tőle az életét. Adventben vagyunk. Ilyenkor kettős várakozás van az életünkben. Egyfelől a karácsony várása, az Úr megszületésének az ünnepére való felkészülés, másfelől meg Krisztus visszajövele, másodszori megjelenése is előtérbe kerül ilyenkor. Valahogy ez elevebben jelenik meg, mint más alkalmakkor. Most ez utóbbira kell gondolnunk, amikor a ma hallott történetről beszélünk. A kérdés az lehet számunkra, hogy hogyan várjuk, okosan vagy balgán ezt a valamikor biztosan bekövetkező eseményt.

A mai történet tulajdonképpen erről szól. Hogyan várakozunk, mennyire vagyunk felkészültek a várakozásunkban, illetve mennyire nem, mennyire vesszük komolyan a figyelmeztetését vagy mennyire nem. Mindannyian ismerjük ezt a példáját Jézusnak, a tíz szűz példázatát. Miről is szól ez a mindennapi életből vett esemény, és mit akar kifejezni, megtanítani ezzel számunkra az Úr?

Ahhoz, hogy megértjük Isten üzenetét, vissza kell mennünk abba az időbe, amikor ez a történet elhangzott. Jézus korában a házasságkötésnél mind a menyasszony, mind a vőlegény házában folyt az ünneplés. A vőlegény társaitól kísérve az ünneplés közben valamikor elment a menyasszony házához, és azt elvitte az új otthonába, a menyasszony szüleinek házából a vőlegény szüleinek házába. Ide elkísérték a menyasszonyt a barátai is. Ha véletlenül később érkezett meg a vőlegény, akkor ezek a lányok olajméccsékkel világították meg az utat. Ez a hétköznapi életből vett esemény a példázat alapja, amely Jézus szavaiban sokkal mélyebb értelmet nyer. Krisztus eljövetelét, illetve a mi felkészült vagy készületlen várakozásunkat mutatja meg benne és általa.

Maga a történet egyszerű. Tíz nyoszolyólány vagy koszorúslány várakozik, hogy fogadja a vőlegényt, amikor az jön a menyasszonya után. Az ifjú férj azonban késik, és a lányok időközben elszenderednek a várakozásban. Amikor felhangzik a kiáltás, hogy megjött a vőlegény, akkor előkészítik méccseseiket, de csak ötnek van olaja. A másik öt kétségbeesve próbál segíteni magán. Eleinte kéri társait, hogy kapjanak azok olajából, hogy ők is tölthessenek olajat a lámpásaikba és így fogadják a vőlegényt. Akiknél van olaj, nem adnak. Nem azért, mert gonoszak, hanem abból a megfontolásból, hogy nehogy ne legyen elég az olaj egyiküknek sem, és felsüljenek a vőlegény előtt, hogy nem tudják elkísérni őt. Amíg a balgák elmennek olajat keresni és vásárolni, addig a vőlegény megérkezik és bemegegy a többiekkel a házba. Mikor visszatérnek, már késő, nem engedik be őket, hiába kéri. Felkészületlenségük miatt kint rekednek, nem vehetnek részt a menyegzői lakomán, a menyegzői örömben.

Miről van tehát szó? Felkészültekről és felkészületlenekről. Olyanokról, akik időben gondoskodnak mindenről, hogy minden „ékesen és szép rendben történjen”, illetve olyanokról, akik halogatják a készülést, mert még van idő. A kérdés az, hogy vajon mi

hova tartozunk? Felkészültek vagyunk? Van-e elég olaj a lámpásunkban? Hogyan talál minket a kiáltás, ímhol a vőlegény, jöjjetek elébe?

Tulajdonképpen ebben a világban mindenki egyet vár. A vőlegény, Krisztus megjelenését. Vagy inkább úgy lehet mondani, az ő visszajövetelét. Akik meg nem hisznek benne, azokkal mi van? Azok is elfogadják azt, hogy valamikor vége lesz ennek a világnak. Ha nem ez lenne, akkor nem látna napvilágot annyi katasztrófaelmélet, amely mind a föld pusztulásáról szól. Nem riogatnák az embereket különböző rémhírekkel, hogy mikor fog bekövetkezni az. A probléma nem az, hogy mikor lesz. Ezt senki sem tudja, még az őnjelölt próféták sem. Inkább az a gond, hogy nem mindegy, kit hogyan talál az az óra.

Vannak, akik felkészülnek minden lehetőségre, még akkor is, ha nem tudják mikor következik be a Vőlegény megjelenése. Vannak, akik azonban készületlenül várják az egészet. Miért lehetséges ez? Nézzük csak meg, milyen is az ember? Halogat. Hányszor mondtuk ki mi magunk is, hogy majd máskor megteszem, majd holnap ráérek. Ott vannak azok a „majdok”, amelyeknek az értelme az, hogy ráérhetünk, még van időnk. Most ezer meg ezer más dolog van, ami ennél sokkal fontosabb. Amikor meg szorítani kezd a határidő, akkor majd szorítok arra is időt, hogy foglalkozzam ezzel is. Nem így van? Nem ismertünk-e magunkra? A gond azonban az, hogy Istennél nincs határidő. Nem tudhatom, hogy a kiáltás vagy a harsona mikor szólal meg nekem is. Mikor hallok a hangot, hogy íme, itt van a te Urad, állj meg előtte. Bármikor megtörténhet, most ebben a pillanatban is. Valahonnan elindul a szó felém, jön a Vőlegény, és én meg kapkodom. Nemhogy nincs olajam, de lehet, hogy lámpásom sincs?

Önmagunkba kell mélyednünk ezzel az igével kapcsolatban, és meg kell vizsgálnunk életünket, hitünket, keresztyénségünket, egész eddigi életünket, és ki kell mondjuk azt, egyes szám első személyben, hogy felkészült vagyok-e arra, hogy bármikor megálljak az ő színe előtt, hogy bármelyik pillanatban égő mécsessel várjam őt? Erre pedig csak két válasz létezik: igen vagy nem.

Az okos szüzek felkészültek voltak. Volt olaj a mécsesükben. A bolondok nem, pedig ott voltak egész végig, volt lehetőségük a felkészülésre, volt lehetőségük arra, hogy a vőlegény eljöveteléig olajat tegyenek a mécsesbe. De valamiért nem tették. Hogy miért, nem tudjuk, pedig nagyon hosszú volt a várakozás, el is aludtak bele.

Tulajdonképpen nem az fontos, hogy mindig feszült figyelemmel várjuk az ő megjelenését. Ez képtelenség. Akkor az ember semmi mást nem tudna végezni, csak reggeltől estig és estétől reggelig kémelje az eget, hogy mikor jön vissza az Úr a felhők mögül, ahogy megígérték az angyalok a tanítványoknak. A fontos az, hogy fel legyek készülve arra, hogy amikor elhangzik a szó, meggyújtsam a mécsesemet.

Miért kell ez a készenlét? Mert amikor elhangzik a szó, hogy itt van, hogy visszajött, akkor tudjak minden mást letenni, tudjak „felébredni” és menni vele együtt. Akkor senki nem fog nekem olajat adni. Senki nem tud nekünk hitet adni, és sajnos, mi sem tudunk hitet adni másnak. A hit nem olyan, hogy kölcsönadom, vagy egy részt átadok belőle. Pedig sokszor szeretnénk. Szeretnénk átadni gyerekeinknek, vallásórásoknak, konfirmálóknak, házasársnak, családtagnak. Szeretnénk megosztani, beletenni az ő szívükbe. De nem lehet. A hit egyéni és egyedi, mert mindenki másképp éli meg. Mit tehetek? Imádkozom a másikért, hogy legyen olaj a lámpásában. Figyelmeztetem, hogy okosan várakozzon, ne halogasson, készüljön fel időben.

Nem a más életét kell megnézzem, hogy ott van-e benne a hit olaja és fénye, hanem az én mécsesnyi életem. Van-e benne fény, láng, olaj? Tudok-e élő hittel várakozni? Felkészülten, hogy bármelyik pillanatban megszólalhat a szó, és akkor be tudunk lépni a megérkezett Úrral oda, ahol a mennyei menyegző öröme vár reánk. Ámen.

Esketési ígehirdetés

Zsold Béla

Bukarest–Calvineum

„Ha a te orcád nem jár velünk, ne vígy ki minket innen”

Alapige: 2Mózes 33,13–15

A mai ige ezen házasságkötés alkalmával az utakról beszél. Minden bizonnyal még emlékeztek, az eljegyzés alkalmával 1Móz 24,57–59 verseiből olvastam az ígét: „Szólták azért Rebekát és mondának néki: akarsz-e elmenni e férfúival? és monda: Elmegyek.” Ebben az áldott órában pedig Mózes második könyvéből arról szól az ige, hogy Isten a maga népének utat mutat. Gondolkodik Mózes, hogy eleget tud-e tenni a kihívásnak, megtalálja-e a helyes utat és az ígért földjét, melyet Isten ígért népének? Kétség lakozik szívében, ezért imádságos szívvel szól a mennyei jó Atyához, és azt mondja: „ha kedvet találtam szemeid előtt, mutasd meg nekem a te útatad...” Isten egy kérdést tesz fel: – Menjen-e az én orcám veletek? Ha a Te orcád nem jön velünk, ne vígy ki minket innen. Amikor halljuk Mózes választát, tulajdonképpen az életnek egy szakasza, ha nem éppen az egész élet lepereg a lelki szemeink előtt. Gondolok arra, hogy az anyák 9 hónapig büszkén hordozzák szívük alatt a gyermeket. Nem rejtegetik. Hadd lássa a világ, megáldotta őket Isten, ők a gyermekáldás várományosai. Majd megszületik a gyermek, aki kedves szüleinek, a legkedvesebb, legdrágább ajándék. Első útként kiviszik a szülészetről az emberek közé. Aztán a büszke apák már első nap kiteszik a gyerek fényképét a facebookra, néhány nap múlva beteszik a kisdedet a babakocsiba vagy a szánkóra ültetik és magukkal viszik, *ki az útra*, hogy lássák az emberek, övük a legügyesebb, legszebb kisgyerek. Így van ez rendjén! Jól van ez így! Felcseperedik a gyerek és a szülő kezét el nem engedve megteszi az első lépéseket, elkezd járni az élet útjain. Elvisszük az óvodába és minden délben várjuk, hazavisszük, az úton pedig a gyerek szorítja a szülő kezét, mert az óvoda felé vezető úton annyi veszély fenyegeti. A szülő is félti gyereket, hiszen nemcsak rossz emberek, kóbor kuttyák is járnak az úton. Észrevétlenül felcseperedik a gyerek, így jut el az első osztályba, az iskolába, és egyszer csak azt vesszük észre, hogy a gyerek kivonja kezét a szülő kezéből, mert közeledik az iskolához, mert a felnövekvő gyerek, a kamasz, most már szégyelli, hogy barátai, osztálytársai meglátják, hogy valaki őt kézen fogva vezeti. Már úgy érzi, hogy felnövekedett, hogy felnőtt, hogy már ismeri az utat, már semmi veszély nem fenyegeti, már nem fog eltévedni; s bár kezdetben rosszul esik, a szülő ezt elfogadja, sőt egy idő után még büszke is, hogy milyen ügyes, önálló a gyereke. Telnek az évek és egyszer csak azt fogjuk észrevenni, hogy az a gyerek, aki olyan magabiztosan, egyedül jár a világban, már nem is olyan elégedett azzal a helyzettel, hogy elengedve a szülő kezét egyedül járhat a világban. Azt vesszük észre, hogy szüksége van egy újabb kézre és azt a biztos kezét, a bátorítót nem mi adjuk, nem a szülőknél keresi. Megtalálja ott, abban, akit néki Isten rendelt. Mert elhagyja a férfit az ő atyját és anyját és követi az ő feleségét és lesznek ketten egy testté. Milyen jó, keresztyén testvéreim, hogy ezek az ifjak, akik most itt előttünk állnak, hosszú évekkal ezelőtt egymásra találtak. A világot kutató, kereső szemük felfedezte a másikat, szívük hevesebben kezdett dobogni és a kezük is egymásra talált. Lehet, észre sem vették, csak arra ébredtek, hogy kézen fogva sétálnak. Aztán úgy érezték, már nem tudják elengedni egymás kezét. Álmodtak, terveket kezdtek

szövögetni és egyszer csak feltették egymásnak a kérdést: „Eljössz-e velem?” – És ők mondták: „Elmegyek!”

Hogyan indulnak? Hogyan bocsátjuk útjukra őket? Hogyan fognak járni az úton? Az élet rendje: elhagyja a férfit az ő atyját és anyját és követi az ő feleségét, és lesznek ketten egy testté. Jó, hogyha így járnak az élet útjain. Ám mégis meg kell látnunk azt, hogy nem lehet ezt az életutat végigjárni úgy, hogy az ember csak a házastársa kezét fogja. Azt a kezét, melyet most fogtok, néha el kell engedni. Azzal a kézzel munkálkodni kell, előteremteni a mindennapi betevő falat kenyeret, mert azzal a kézzel vezetni kell majd azokat, akikkel Isten reménység szerint megáldja majd a ti életeteket. De azzal a kézzel nemcsak munkálkodni és gyereket nevelni kell, szükséges mindennapon imádkozni. Lehet úgy is, hogy nem engeditek el egymás kezét, és azt kéritek, amit Mózes kért, hogy a mennyei Atya kíséreljen el minden ti utatokon. Ti elindultok a mai napon a házasság útjára. Nem tudjuk, hogy milyen hosszú az az út. Nem is akarjuk kilométerekben vagy években mérni, hanem úgy, ahogyan Ruth bizonyosságából hallhatjuk, egészen a halálig tartson az az út. „Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tőled.” (Ruth 1,17) Ezen az úton úgy járjatok, hogy bizonyosak legyetek, hogy a szülők szerető tekintete, de leginkább a Mennyei Atya szerető tekintete, aki megáldott benneteket és ajándékozta azt, hogy egymásra találjatok, veletek van. Ezért nemsokára azt a szövetséget, melyet megkötöttetek az állam törvénye szerint, református egyházunk rendje szerint házassági szent esküvel is meg fogjátok pecsételni. Annak az eskünek a szavai legyenek mindenkoron számotokra útmutatóul, hogy ti keresztyéni példamutató élet által tudjatok családot alapítani és úgy nevelni majd azokat, akikkel Isten megajándékoz, hogy a környező világ, bárhova is vessen titeket a sors, megismerje azt, hogy egy keresztyén közösségből, református gyülekezetből, Isten hajlékából indultatok el és az élet útjain nem magatokra hagyatva jártok, hányódtok, mint kormányos nélküli hajó, hanem Isten a maga ígérete szerint veletek van minden napon. Ámen.

Az *Igehirdető* olvasóinak figyelmét szeretném felhívni egy jelenségre, amely az utóbbi időben egyre nagyobb teret hódít. A felkészítő beszélgetések alkalmával nagyon sok ifjú pár teszi fel a kérdést, hogy mikor kerül sor a gyűrűk átadására? Református falvakban, nem egyes házaspárok esetében is nem egyszer hallani, hogy az eskü elmondását követően az istentiszteleti rendbe beiktatódik a gyűrűk átadása, mint istentiszteleti elem, mely minden bizonnyal a katolikus vagy ortodox liturgiából került át. A jegyesbeszélgetések alkalmával ne csak a házasságkötési eskü szövegére hívjuk fel a figyelmet, hanem az istentiszteleti rendre is, mely a liturgiai bizottság gondos munkájának eredményeként áll előttünk, s melyet a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata elfogadott. Amennyiben az ifjú pár ragaszkodik a gyűrűk templomban való felhúzásához, ajánlom az *Ágendáskönyv* 208. oldalán található eljegyzés megtartását, mely akár közvetlenül is megelőzheti a házasságkötési istentiszteletet, de leginkább az ezt megelőző vasárnapok valamelyikén, a délelőtti istentiszteletet követően lehet megtartani. (Ez csak ajánlás.)

Esketési igehirdetés

Zsold Béla

Bukarest–Calvineum

„Ha a te orcád nem jár velünk, ne vígy ki minket innen”

Alapige: 2Mózes 33,13–15

A mai ige ezen házasságkötés alkalmával az utakról beszél. Minden bizonnyal még emlékeztek, az eljegyzés alkalmával 1Móz 24,57–59 verseiből olvastam az igét: „Szólták azért Rebekát és mondának néki: akarsz-e elmenni e férfiúval? és monda: Elmegyek.” Ebben az áldott órában pedig Mózes második könyvéből arról szól az ige, hogy Isten a maga népének utat mutat. Gondolkodik Mózes, hogy eleget tud-e tenni a kihívásnak, megtalálja-e a helyes utat és az ígéret földjét, melyet Isten ígért népének? Kétség lakozik szívében, ezért imádságos szívvel szól a mennyei jó Atyához, és azt mondja: „ha kedvet találtam szemeid előtt, mutasd meg nekem a te útatad...” Isten egy kérdést tesz fel: – Menjen-e az én orcám veletek? Ha a Te orcád nem jön velünk, ne vígy ki minket innen. Amikor halljuk Mózes választát, tulajdonképpen az életnek egy szakasza, ha nem éppen az egész élet leperreg a lelki szemeink előtt. Gondolok arra, hogy az anyák 9 hónapig büszkén hordozzák szívük alatt a gyermeket. Nem rejtegetik. Hadd lássa a világ, megáldotta őket Isten, ők a gyermekáldás várományosai. Majd megszületik a gyermek, aki kedves szüleinek, a legkedvesebb, legdrágább ajándék. Első útként kiviszik a szülészetről az emberek közé. Aztán a büszke apák már első nap kiteszik a gyerek fényképét a facebookra, néhány nap múlva beteszik a kisdedet a babakocsiba vagy a szánkóra ültetik és magukkal viszik, *ki az útra*, hogy lássák az emberek, övük a legügyesebb, legszebb kisgyerek. Így van ez rendjén! Jól van ez így! Felcseperedik a gyerek és a szülő kezét el nem engedve megteszi az első lépéseket, elkezd járni az élet útjain. Elvisszük az óvodába és minden délben várjuk, hazavisszük, az úton pedig a gyerek szorítja a szülő kezét, mert az óvoda felé vezető úton annyi veszély fenyegeti. A szülő is félti gyermekét, hiszen nemcsak rossz emberek, kóbor kuttyák is járnak az úton. Észrevétlenül felcseperedik a gyerek, így jut el az első osztályba, az iskolába, és egyszer csak azt vesszük észre, hogy a gyerek kivonja kezét a szülő kezéből, mert közeledik az iskolához, mert a felnövekvő gyerek, a kamasz, most már szégyelli, hogy barátai, osztálytársai meglátják, hogy valaki őt kézen fogva vezeti. Már úgy érzi, hogy felnövekedett, hogy felnőtt, hogy már ismeri az utat, már semmi veszély nem fenyegeti, már nem fog eltévedni; s bár kezdetben rosszul esik, a szülő ezt elfogadja, sőt egy idő után még büszke is, hogy milyen ügyes, önálló a gyereke. Telnek az évek és egyszer csak azt fogjuk észrevenni, hogy az a gyerek, aki olyan magabiztosan, egyedül jár a világban, már nem is olyan elégedett azzal a helyzettel, hogy elengedve a szülő kezét egyedül járhat a világban. Azt vesszük észre, hogy szüksége van egy újabb kézre és azt a biztos kezét, a bátorítót nem mi adjuk, nem a szülőknél keresi. Megtalálja ott, abban, akit néki Isten rendelt. Mert elhagyja a férfit az ő atyját és anyját és követi az ő feleségét és lesznek ketten egy testté. Milyen jó, keresztyén testvéreim, hogy ezek az ifjak, akik most itt előttünk állnak, hosszú évekkal ezelőtt egymásra találtak. A világot kutató, kereső szemük felfedezte a másikat, szívük hevesebben kezdett dobogni és a kezük is egymásra talált. Lehet, észre sem vették, csak arra ébredtek, hogy kézen fogva sétálnak. Aztán úgy érezték, már nem tudják elengedni egymás kezét. Álmodtak, terveket kezdtek

szövegetni és egyszer csak feltették egymásnak a kérdést: „Eljössz-e velem?” – És ők mondták: „Elmegyek!”

Hogyan indulnak? Hogyan bocsátjuk útjukra őket? Hogyan fognak járni az úton? Az élet rendje: elhagyja a férfiú az ő atyját és anyját és követi az ő feleségét, és lesznek ketten egy testté. Jó, hogyha így járnak az élet útjain. Ám mégis meg kell látnunk azt, hogy nem lehet ezt az életutat végigjárni úgy, hogy az ember csak a házastársa kezét fogja. Azt a kezét, melyet most fogtok, néha el kell engedni. Azzal a kézzel munkálkodni kell, előteremteni a mindennapi betevő falat kenyeret, mert azzal a kézzel vezetni kell majd azokat, akikkel Isten reménység szerint megáldja majd a ti életeteket. De azzal a kézzel nemcsak munkálkodni és gyereket nevelni kell, szükséges mindennapon imádkozni. Lehet úgy is, hogy nem engeditek el egymás kezét, és azt kéritek, amit Mózes kért, hogy a mennyei Atya kíséreljen el minden ti utatokon. Ti elindultok a mai napon a házaselet útjára. Nem tudjuk, hogy milyen hosszú az az út. Nem is akarjuk kilométerekben vagy években mérni, hanem úgy, ahogyan Ruth bizonyosságából hallhatjuk, egészen a halálig tartson az az út. „Úgy tegyen velem az Úr akármit, hogy csak a halál választ el engem tőled.” (Ruth 1,17) Ezen az úton úgy járjatok, hogy bizonyosak legyetek, hogy a szülők szerető tekintete, de leginkább a Mennyei Atya szerető tekintete, aki megáldott benneteket és ajándékozta azt, hogy egymásra találjatok, veletek van. Ezért nemsokára azt a szövetséget, melyet megkötöttetek az állam törvénye szerint, református egyházunk rendje szerint házassági szent esküvel is meg fogjátok pecsételni. Annak az eskünek a szavai legyenek mindenkoron számotokra útmutatóul, hogy ti keresztyéni példamutató élet által tudjatok családot alapítani és úgy nevelni majd azokat, akikkel Isten megajándékoz, hogy a környező világ, bárhova is vessen titeket a sors, megismerje azt, hogy egy keresztyén közösségből, református gyülekezetből, Isten hajlékából indultatok el és az élet útjain nem magatokra hagyatva jártok, hányódtok, mint kormányos nélküli hajó, hanem Isten a maga ígérete szerint veletek van minden napon. Ámen.

Az *Igehirdető* olvasóinak figyelmét szeretném felhívni egy jelenségre, amely az utóbbi időben egyre nagyobb teret hódít. A felkészítő beszélgetések alkalmával nagyon sok ifjú pár teszi fel a kérdést, hogy mikor kerül sor a gyűrűk átadására? Református falvakban, nem egyes házaspárok esetében is nem egyszer hallani, hogy az eskü elmondását követően az istentiszteleti rendbe beiktatódik a gyűrűk átadása, mint istentiszteleti elem, mely minden bizonnyal a katolikus vagy ortodox liturgiából került át. A jegyesbeszélgetések alkalmával ne csak a házasságkötési eskü szövegére hívjuk fel a figyelmet, hanem az istentiszteleti rendre is, mely a liturgiai bizottság gondos munkájának eredményeként áll előttünk, s melyet a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata elfogadott. Amennyiben az ifjú pár ragaszkodik a gyűrűk templomban való felhúzásához, ajánlom az *Ágendáskönyv* 208. oldalán található eljegyzés megtartását, mely akár közvetlenül is megelőzheti a házasságkötési istentiszteletet, de leginkább az ezt megelőző vasárnapok valamelyikén, a délelőtti istentiszteletet követően lehet megtartani. (Ez csak ajánlás.)

Temetési meghirdetés

Horhát Miklós

Lőrincréve

Aki az én beszédemet hallja és hisz annak...

Alapige: János 5,24

Gyászoló testvéreim, megdöbbenve és megrendülve állunk a koporsó mellett. Tanácstalanok vagyunk, valahogy nem értjük, mit jelent ez a tragikus halál. Semmi sem okoz az életben annyi fájdalmat, mint a halál. Pedig ez elkerülhetetlen esemény az ember életében. A tanácstalanság félelemben tart minket. Féltünk a haláltól. A félelem lelki jelenség és akkor jelentkezik, amikor az ember egy magánál nagyobb erővel találja magát szemben, és az fenyegető módon közelít. A halál okozta aggodalmainkra a világ nem tud választ adni, nem tud megnyugtatni, megvigasztalni. Hiábavalóak a legszebb gondolatok, a legőszintébb együttérzés, egyszerűen tehetetlenek vagyunk, mert az emberi vigasz erőtelen és eredménytelen. Teremtő Atyánk látja fájó, felsebzett szívünket, ismeri félelmeinket, mert Ő a szíveknek és veséknek egyedüli vizsgálója. Ő jön most segítségünkre Fiában, az Úr Jézus Krisztusban, mert Ő az egyedüli hiteles személy, aki a halálról taníthat és ezzel vigasztalhat, mert Ő meghalt és feltámadott. A halál életünkben egy olyan átszálló állomás, ahova minden életút egybefut és elindul Jézushoz, a Feltámadotthoz. Hallgassunk Jézus szavára és engedelmesskedjünk neki: „Bizony, bizony mondom néktek, hogy aki az én beszédemet hallja és hisz annak, aki engem elbocsátott, örök élete van.” (Jn 5,24a) Örök életünk szorosan összefügg földi életünkkel. Az az állomás, ahol minden emberi élet találkozik, az nem az élet befejezése, hanem a földi életünk határa. A földi létforma megszűnik és egy új létformát öltünk magunkra.

Drága halottunk életének, mint minden emberi életnek, csak a külső történéseit ismerjük, a belsőt csak Isten látja. Aki hallja Jézus szavát és hisz annak, aki Őt elbocsátotta, az az ember az Úrnak hal meg. Ő hozza el halálunk óráját. Nem a betegség vagy a végzet teszi ezt. Elhunyt testvérünk halála válasz volt az Ő hívó szavára. Tisztában volt azzal, hogy napjai az Úrnál vannak felírva. Mi, emberek úgy gondoljuk, hogy még nem töltöttük be küldetésünket, nem fejeztük be a szolgálatunkat, a halál még várhat. Hajtsunk térdet az Úr akarata előtt és fogadjuk el azt, még ha ennyire fájdalmas is. Drága halottunk hallotta Jézus szavát, nap mint nap olvasta, tanulta, szerette az Igét. De nemcsak ennyit tett, hanem cselekedetei azt tükrözték, hogy tiszta szívvel szolgált is az Urat. Szolgált mint gyülekezetünk oszlopos presbitere szorgalmas, megbízható, odaadó, önfeláldozó, akadályt és lehetlent nem ismerő tevékenységével. A tiszta szív életében az Úr ajándéka volt. A tiszta szív nem a bűn útját járja, nem két úrnak szolgál, hanem az Istennek tetsző és szolgáló életet fémjelzi. Féltő szeretettel gondoskodik a rábízottakról. Ismerjük szenvedélybeteg testvéreinek helyzetét, aki süket maradt az Úr szavára, visszautasítva, elzárkózva Jézus hívó szavától. A szív az ajándékba kapott hit által tisztul meg Jézus vérében és lesz alkalmas az igaz szeretetre. Hitt Istenben, életének mélypontjaiban sem rendült meg hitében, nem csüggedt, mert tudta, hogy az Ő szerető Atyja kegyelmesen gondját viseli, tudta, hogy az élet az Ő ajándéka és egyedül Ő rendelkezik felette. Ez a biztos tudás hozta meg számára a vigasztalást, amikor öt évvel ezelőtt az Úr elhívta forrón szeretett lányát. Hitünk válasza az, hogy az Úr tudja a legjobban, mikor töltöttük be megbízatásunkat a földön. Ez lehet 30 vagy 58 év, vagy több, vagy kevesebb.

Akik hallják Jézus szavát, és hisznek annak, aki Őt elbocsátotta, az Úrnak hálnak meg. Ezért nem aggódunk, hogy hol és mikor alszunk el. Az Úrban megpihent testvérünk földi életét a hit vezérelte, tiszta szívű, jóhiszemű, egyenes, becsületes, hátsó gondolatoktól mentes, tisztességes ember volt. Lőrincrévén született kétgyermekes családban. 33 boldog esztendő telt hitvestársával. Az Úr egy fiúval és egy leánygyermekkel áldotta meg házasságukat. Unokája születését már nem érthette meg, jóllehet élete vágyának megvalósulását látta benne. Élete az Úrtól kapott szeretetet sugározta úgy a családi, mint a gyülekezeti életben. Az Úr atyai gondviselése örködött felette. A külső történelem túl Isten Igéje megmutatta azt a célt, amire elküldte ebbe a világba. Ez az ajándékba kapott 58 esztendő nagy lehetőség volt Jézus szavát meghallani, hinni és elfogadni a számára is felkínált kegyelmet: „És nem megy a kárhozatra, hanem általmént a halálból az életre.” (Jn 5,24b)

Mennyire megnyugtató Jézus! Ez az igazi hatékony vigasztalás. Aki odaszenteli életét Jézusnak, annak örök élete van és ez szentől szemben való látást eredményez, ami Istennel való közvetlen és örökké való együttlét. Jézus él, mi is élünk. Ő meghalt a mi bűneinkért, legyőzte a halált, feltámadott.

Halld meg testvérem Jézus szavát, és higgy abban, aki Őt elküldte, és élni fogsz. Járj Istennel itt a földön és akkor te is elmondhatod Pál bizonyágtételét: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus; amely életet pedig most testben élek, az Isten Fiában való hitben élem, aki szeretett engem és önmagát adta értettem.” (Gal 2,20) Ez a hit legyőzi a halálfélelmet, megerősít a koporsó mellett, mert a félelem a hit hiánya. A Szentlélek Isten ajándékozza nekünk ezt a hitet, aki által már nem rettegünk a haláltól, mert tudjuk, hogy ahol van elalvás, ott van ébredés is. Élünk felelősen, ne tékozzunk el a Jézusban kapott lehetőséget, mert lehet, hogy helyrehozhatatlan hibát követünk el a saját életünk, örök életünk ellen. A halál után kétféle vezet az út: az élet feltámadására mennek azok, akik Jézusban éltek, a kárhozat feltámadására indulnak azok, akik a gonoszt művelték. Nem minden halál jelent útlevelet az üdvösségre, de akik Jézusban hálnak meg, vele együtt már az Atyánál vannak. Nem lehet magunknak élni és az Úrnak meghalni.

Elhunyt testvérünk elfogadta az Atya megváltó kegyelmét. A feltámadás hitének reményében búcsúzik szerető hitvestársa, fia családjával és mindazok, akik szerették.

Kérjük az Úr Szentlelkét, legyen egészen közel a gyászoló családhoz, kérjük, hogy az élő és ható Ige munkálkodjék az emberi lelkekben és gondolatokban, erősítsen gyengeségünkben, vigasztaljon szomorúságunkban és adjon reménységet – feltámadás-hitet! Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

